

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΙΕ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΑΓ. ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1966 | ΑΡΙΘ. 3

ΤΟ ΠΑΡΑΛΟΓΟΝ ΤΩΝ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΜΑΣ

Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον τοῦ «Ἐφημερίου» ἐτονίσσαμεν, ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ κατακρίνεται τὸ ὅτι ἡ ὀρθόδοξος λατρεία ἀπολυτοποιῶνται ὅχι μόνον δὲν βλάπτουν τὴν πνευματικότητα τῆς λατρείας, ἀλλ' ἀντιθέτως τὴν καθιστοῦν περισσότερον ἐκδηλον καὶ κατάλληλον διὰ τὴν ὑλικοπνευματικὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐπειτα πολλοί, ἰδίως προτεστάνται, κατηγοροῦν τὴν ὀρθόδοξον λατρείαν διὰ τὸ ὅτι ἐν αὐτῇ ὑπάρχει ἀμοιβαία σχέσις μεταξὺ θριαμβευούσης καὶ στρατευομένης Ἐκκλησίας, ἐκδηλουμένη κυρίως εἰς τὰς προσευχάς. Εἰς τὴν Ἀναφορὰν τῆς Ὁρθοδόξου Λειτουργίας καθορίζεται ρητῶς, ὅτι ἡ θεία Εὐχαριστία προσφέρεται, ὅχι μόνον γενικῶς ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων, ἀλλὰ καὶ ὀνομαστῆ ὑπὲρ τῶν τετελειωμένων, ἧτοι τῶν «πατριαρχῶν, προφητῶν, μαρτύρων, ὁμολογητῶν», «ἐξαιρέτως δὲ ὑπὲρ τῆς Παναγίας ἀχράντου...» κ.λ.π. Ἡ στρατευομένη δὲ Ἐκκλησία, ὅπως ἐκδηλώνει τὴν ἀγάπην καὶ τοὺς ἀδιάρρηκτους δεσμούς της πρὸς τὴν θριαμβεύουσαν, τοιοῦτοτρόπως ἐκδηλοῦσα τὴν πεποίθησιν καὶ διὰ τὴν ἀγάπην ταύτης, ἐμπιστεύεται ἑαυτὴν εἰς τὰς πρεσβείας τῶν ἁγίων, αἱ ὁποῖαι οὐδὲν ἄλλο εἶναι παρὰ ἡ ὑπὲρ τῆς στρατευομένης προσευχῆ τῆς θριαμβευούσης Ἐκκλησίας. Εἰς πάντα ταῦτα λοιπὸν προβάλλεται ὑπὸ μορφήν ἐρωτήσεως ἢ ἐξῆς ἀντίρρησης. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ πληροφορῶνται τὰ καθ' ἡμᾶς ἢ νὰ λαμβάνουν γινῶσιν τῶν προσευχῶν μας καὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν λατρείαν ἐκκλησιῶν μας οἱ ἐν οὐρανοῖς ἅγιοι; Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο εἶναι δυνατόν νὰ δοθῇ ἡ ἐξῆς ἀπάντησις: «Ἐὰν δι' ἡμᾶς ὑπάρχουν τρόποι

«τῆς τῶν πόρρω γνώσεως», τοιοῦτοι μάλιστα ἐπ' ἐσχάτων ἐπινοηθέντες, ὥστε ἐν μιᾷ στιγμῇ δυνάμεθα νὰ ἐνημεροῦμεθα περὶ τῶν συμβαινόντων καὶ εἰς ἀπώτατα σημεία τοῦ πλανήτου μας, πολλῶ μᾶλλον πρέπει νὰ ὑπάρχουν τοιοῦτοι καὶ διὰ τοὺς ἐν οὐρανοῖς, οὔτινες δὲν εἶναι δυνατόν ἐν τούτῳ «νὰ ἐλλαττῶνται ἡμῶν» καὶ νὰ εἶναι ὑποδεέστεροι. Τοιοῦτοι δὲ τρόποι διὰ τοὺς ἀγίους καὶ τὰ μέλη τῆς θριαμβευούσης Ἐκκλησίας δὲν εἶναι οὔτε κίστοριαί, οὔτε ἐπιστολαί, οὔτε τηλεγραφικαί ἢ τηλεφωνικαί ἢ ἄλλαι ἀσύρματοι καὶ ραδιοφωνικαί συσκευαί, ἀλλ' ἢ ἀσυγκρίτως τούτων ὑπερέχουσα ἀποκάλυψις τοῦ πανταχοῦ παρόντος καὶ μηδὲν ἀγνοῦντος Πνεύματος, «τοῦ τὰ πάντα εἰδότης καὶ τούτων ὅσα βούλεται τοῖς πιστοῖς τῶν δούλων ἀποκαλύπτοντος» (Κριτοπούλου Ὁμολογία), (Παν. Τρεμπέλα, Δογματικὴ, τομ. 2, σελ. 414-416).

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ὑπὸ τῶν προτεσταντῶν ἰδίως προβληθείσας ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς προσφυγῆς εἰς τὰς πρεσβείας τῶν ἁγίων, δίδεται ἱκανοποιητικὴ ἀπάντησις διὰ τῆς σαφοῦς διακρίσεως μεταξὺ τῶν πρεσβειῶν τῶν ἁγίων καὶ τῆς μεσιτείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κατὰ τὰ «συμβολικὰ βιβλία» τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας «εἰς καὶ μόνος ἐγένετο μεσίτης», «ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός, ὃς μόνος ἀμέσως δύναται τῷ τε Πατρὶ καὶ ἡμῶν μεσιτεύειν». Τοὺς δὲ μεταστάντας ἀγίους «δὲν καλοῦμεν μεσίτας, ἀλλὰ πρέσβεις καὶ ἱκέτας πρὸς τὸν Θεόν», καὶ ἐπικαλούμεθα εἰς τὴν λατρείαν καὶ τὰς ἰδιωτικὰς μας προσευχὰς «ὄχι θεοὺς τινας, ἀλλ' ὡς ἀδελφούς μας καὶ φίλους τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ ζητήσουν τὴν θεῖαν βοήθειαν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀδελφούς των». Ἡ τοιαύτη δ' ἐπίκλησις βασιίζεται ἐπὶ τῆς ὑποχρεώσεως, τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ πιστοὶ εὐχεσθαι ὑπὲρ ἀλλήλων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς θεοπνεύστου βεβαιώσεως, ὅτι «πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου» (Ἰακ. ε', 16). Καὶ τὴν Παναγίαν δὲν τὴν προσκυνούμεν μὲ λατρευτικὴν προσκύνησιν, ἢ ὁποία ὀφείλεται μόνον εἰς τὸν Θεόν. Ἀλλ' οὐδόλως εἶναι δυνατόν νὰ παραθεωρηθῇ ἐκείνη, ἢ ὁποία ἐδάνεισε τὴν σάρκα τῆς εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ γίνῃ ἄνθρωπος, καὶ ἢ ὁποία ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Θεὸν ἔλαβε τὴν ὑψίστην τιμὴν νὰ γίνῃ ἢ μήτηρ τοῦ Υἱοῦ Του. Ὡστε ἢ Παναγία τιμᾶται κατ' ἐξοχὴν ὡς «ἢ μήτηρ τοῦ Λυτρωτοῦ». Τὰ εἰς τὴν Θεοτόκον ἀποδιδόμενα χαρίσματα, ἰδιώματα καὶ λειτουργήματα «δὲν ἀποδίδονται εἰς αὐτὴν αὐτονόμως καὶ ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τοῦ Υἱοῦ αὐ-

τῆς καὶ Σωτῆρος ἐκλαμβανομένην, ἀλλὰ μόνον ἐν τῇ τῆς Μητρὸς τοῦ Θεανθρώπου ιδιότητι αὐτῆς». (Ι. Καλογήρου, Μαρία ἡ ἀειπάρθενος Θεοτόκος..., 1957, σελ. 106). Ἡ Θεοτόκος τιμᾶται πρωτίστως ὡς «τεκοῦσα τῶν πάντων ἁγίων ἁγιώτατον Λόγον», ὡς «κλιμαξ ἐπουράνιος, δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός», ὡς «γέφυρα μετάγουσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν».

Πᾶσαι αἱ ἐναντίον τῆς Ὁρθοδόξου λατρείας αἰτιάσεις καὶ κατηγορίαι ἐκμηδενίζονται, ἐὰν ληθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς ὀρθοδόξου λατρείας εἶναι «μοναδικὴ διὰ τὸν σπάνιον συνδυασμὸν καὶ τὴν ἐναρμόνισιν τῶν ἀντιθέτων, τῆς οἰκειότητος καὶ τοῦ βαθέος σεβασμοῦ, τῆς ἀτομικότητος καὶ τῆς κοινωνικότητος, τοῦ εὐλήπτου καὶ τοῦ μυστηρίου, τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ ὑπερφυσικοῦ. Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, οὐρανὸς καὶ γῆ, αἰωνιότης καὶ χρόνος, παρελθὸν καὶ μέλλον, παρόντα καὶ ἔσχατα, χάρις καὶ φύσις, πνεῦμα καὶ σὰρξ, παιδικὴ ἀπλότης καὶ φιλοσοφικὸν βάθος, τέρψις τῶν αἰσθήσεων διὰ τῶν ὕλικῶν συμβόλων καὶ πνευματικὴ θεωρία, σύμβολον καὶ πραγματικότης συνεννοῦνται εἰς θαυμαστὴν ἐνότητα καὶ ἁρμονίαν. Πραγματικῶς «τὰ οὐράνια συναγάλλεται τῇ γῆ... τὰ ἐπίγεια συγχορεύει οὐρανοῖς».

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Εἰδοποιοῦνται οἱ εὐλαβέστατοι Ἐφημέριοι, ὅτι ἐκυκλοφόρησεν ὁ πέμπτος κατὰ σειρὰν τόμος τῶν ἐκδόσεων τῆς «Ἐκκλησίας», ὁ «Εὐεργετινὸς» ἢ «Συναγωγὴ ἠθικῶν διδασκαλιῶν» μέρος δεῦτερον, καὶ ἀπεστάλη εἰς ὅλας τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις πρὸς δωρεὰν διανομὴν εἰς τοὺς αἰδεσιμ. ἱερεῖς.

Παρακαλοῦνται οἱ αἰδεσιμ. Ἐφημέριοι ὅπως φροντίσουν νὰ τὸν παραλάβουν ἀπὸ τὰ οἰκεία Μητροπολιτικὰ Γραφεῖα. (Ἐκ τοῦ «Ἐφημερίου»)

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΝΔΟΞΟΥ ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΟΣ
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ*

Φεβρουαρίου ΚΓ΄

Μνήμη τοῦ Ἀγίου ἐνδόξου Ἱερομάρτυρος Πολυ-
κάρπου Ἐπισκόπου Σμύρνης.

ΕΝ ΤΩ ΕΣΠΕΡΙΝῳ

Μετὰ τὸν Προοιμιακόν, τὸ Μακάριος ἀνὴρ. Εἰς δὲ τὸ Κύ-
ριε ἐκέκραξα ἰστώμεν στίχους στ' καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς Προσ-
όμοια τοῦ Ἀγίου.

Ἦχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρόν.

Ὅτε τῆς Παρθένου ὁ καρπός, καὶ ζωαρχικώτατος
σπόρος, εἰς γῆν ἐνέπεσε, τότε σε Πολύκαρπον, στάχυν
ἐβλάστησε, τοὺς πιστοὺς διατρέφοντα, τοῖς τῆς εὐσε-
βείας, λόγοις τε καὶ δόγμασι, καὶ τῆς ἀθλήσεως, τούτους
ἀγιάζοντα θείῳ, αἵματι καὶ Ἱερωσύνης, μύρω καθα-
γνίζοντα Πολύκαρπε.

Ἔδυσ ἐκ τοῦ κόσμου πρὸς Θεόν, ταῖς μαρμαρυγαῖς
ἀποστίλβων, τοῦ μαρτυρίου σου· ἔστης τῆς ἐφέσεως,
ὡς τὸ ἀκρότατον, ὀρεκτῶν φθάσας Ὅσιε, καὶ τῆς μα-
καρίας, αἰγλης ἐμφορούμενος· ἦς νῦν ἰκέτευε, πάντας
ἐν μεθέξει γενέσθαι, τοὺς τὴν σὴν πανίερρον μνήμην,
μάκαρ ἐορτάζοντας Πολύκαρπε.

Ὅτε ἐπὶ ξύλου τοῦ Σταυροῦ, ἡ ἀληθινὴ κρεμασθεῖσα,
ὕψωθη ἄμπελος, τότε σε κατάκαρπον, κλῆμα ἐξέτεινε,

* Ἀναπληρωθεῖσα ἐν Ἀγίῳ Ὄρει ὑπὸ Γερασίμου Μονα-
χοῦ Μικραγιαννανίτου, Ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ
Χριστοῦ Ἐκκλησίας, δημοσιεύεται ἐγκρίσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

τῆ δρεπάνῃ τεμνόμενον, σεπτοῦ μαρτυρίου, καὶ τοῖς τῶν κολάσεων, ληνοῖς πατούμενον· οὐπερ εὐφροσύνης κρατῆρα, πίστει συγκεράσαντες Πάτερ, τοὺς σεπτοὺς ἀγῶνάς σου δοξάζομεν.

Ἔτερα. Ἦχος δ'. Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσι.

Μαθητῆς καὶ ὁμότροπος, καὶ τῆς χάριτος μέτοχος, ἱερὲ Πολύκαρπε ἐχρημάτισας, τοῦ τῆς σοφίας τὴν ἄβυσσον, πιστῶς ἐξαντλήσαντος, ἐκ τῶν κόλπων τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ φῶς τούτου δέδεξαι, ἐν καρδίᾳ σου· διὰ τοῦτο ποιμὴν καὶ Ἱεράρχης, ἐνθεώτατος ὠράθης, τῆς Ἐκκλησίας μακάριε.

Φερωνύμως πολύκαρπος, ἀληθῶς ἀναδέδειξαι, ἱερὲ Πολύκαρπε ἐκ νεότητος· θαυμάτων βρῦεις γὰρ χάριτας, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, καὶ καρποὺς πνευματικούς, τῷ Χριστῷ πλείστους ἤνεγκας, θείῳ λόγῳ σου, καὶ ἐν τέλει ὡς κάρπωμα καὶ θῦμα, προσηνέχθης τῷ Κυρίῳ, ἐν τῷ πυρὶ τελειούμενος.

Ἀποστόλων τὸν σύμψυχον, καὶ ἐν πᾶσιν ὁμόζηλον, τῶν Σμυρναίων πρόεδρον καὶ διδάσκαλον, τῆς Ἐκκλησίας τὸ στήριγμα, καρπῶν τῶν τοῦ Πνεύματος, τὴν φυτεῖαν τὴν λαμπράν, τὸν ἐν γήρᾳ ἀνύσαντα τὸ μαρτύριον, καρτερίᾳ καὶ γνώμῃ στερροτάτῃ, μακαρίσωμεν ἀξίως, τὸν θεηγόρον Πολύκαρπον.

Δόξα. Ἦχος πλ. β'.

Σήμερον τῆ Ἐκκλησία ἀνέτειλεν, ἡ τοῦ Ἱερομάρτυρος Πολυκάρπου μνήμη, ὡς ἀστὴρ φαεινός· πᾶσι γὰρ παρέχει, φῶς ἐν ταῖς τρίβοις κατὰ Δαβίδ, καὶ πάντας διεγείρει, βοᾶν πρὸς αὐτόν· χαίροις Ἀποστολικῆς χάριτος κοινωνός, καὶ Εὐαγγελικῆς διδασκαλίας ὄργανον· χαίροις τῆς ἐν Σμύρῃ Ἐκκλησίας λύχνος τηλαυγής, ὁ πανταχοῦ ἀποστίλβων, μαρμαρυγὰς σωτηριῶδεις· χαίροις ὁ ἐν γήρατι τελέσας, στερροτάτῳ φρονήματι,

μαρτυρίου τὸν καλὸν ἀγῶνα. Ἄλλ' ὡς τῷ θρόνῳ τοῦ Χριστοῦ παριστάμενος, Ἱεράρχα καὶ Μάρτυς ἔνδοξε, πρέσβευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Ὁ αὐτός.

Τίς μὴ μακαρίσει σε, Παναγία Παρθένε; Τίς μὴ ἀνυμνήσει σου τὸν ἀλόχευτον τόκον; Ὁ γὰρ ἀχρόνως ἐκ Πατρὸς ἐκλάμπας Υἱὸς μονογενῆς, ὁ αὐτὸς ἐκ Σοῦ τῆς Ἀγνῆς προῆλθεν, ἀφράστως σαρκωθείς, φύσει Θεὸς ὑπάρχων, καὶ φύσει γενόμενος ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς, οὐκ εἰς δυάδα προσώπων τεμνόμενος, ἀλλ' ἐν δυάδι φύσεων ἀσυγχύτως γνωριζόμενος. Αὐτὸν ἰκέτευε, σεμνὴ Παμ-μακάριστε, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἵσοδος. Φῶς ἱλαρόν, τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

Παροιμιῶν τὸ Ἀνάγνωσμα.
(Κεφ. ι' 7, γ' 13).

Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, καὶ εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς εὖρε σοφίαν, καὶ θνητός, ὃς εἶδε φρόνησιν. Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι ἢ χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου θησαυρούς. Τιμιωτέρα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν· οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὐγνωστός ἐστι πᾶσι τοῖς ἐγγί-ζουσιν αὐτήν· πᾶν δὲ τίμιον, οὐκ ἄξιόν αὐτῆς ἐστίν. Ἐκ γὰρ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Τοιγαροῦν ἀκούσατέ μου, ὦ τέκνα, σεμνὰ γὰρ ἐρῶ· καὶ μακάριος ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει. Αἱ γὰρ ἔξοδοί μου, ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὑμᾶς καὶ προῖεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων. Ὅτι ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκευάσα βουλήν καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν, ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. Ἐμὴ βουλή καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχύς. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες, εὐρήσουσι

χάριν. Νοήσατε τοίνυν ἄκακοι πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἐνθεσθε καρδίαν. Εἰσακούσατέ μου καὶ πάλιν, σεμνὰ γὰρ ἔρω, καὶ ἀνοίγω ἀπὸ χειλέων ὀρθά. Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ λάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῆ. Μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου· οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιόν, οὐδὲ στραγγαλιῶδες. Πάντα εὐθέα ἐστὶ τοῖς νοοῦσι καὶ ὀρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γινῶσιν. Διδάσκω γὰρ ὑμῖν ἀληθῆ, ἵνα γένηται ἐν Κυρίῳ ἡ ἐλπίς ἡμῶν καὶ πλησθήσεσθε πνεύματος.

Σοφία Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. γ' 1-9)

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ καὶ οὐ μὴ ἀψήγῃται αὐτῶν βάσανος. Ἐδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνήσκειν, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἢ ἔξοδος αὐτῶν καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα, οἱ δὲ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπίς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης. Καὶ ὀλίγα παιδευθέντες, μεγάλα εὐεργετηθήσονται. Ὅτι ὁ Θεὸς ἐπέπειρασεν αὐτούς, καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ· ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἔδοκίμασεν αὐτούς, καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς. Καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσι, καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται· κρινοῦσιν ἔθνη καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας. Οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ· ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ καὶ ἐπισκοπῇ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Σοφία Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. ε' 15).

Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντίς αὐτῶν παρὰ Ὑψίστῳ. Διὰ τοῦτο λήφονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας καὶ τὸ διάδημα

τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου, ὅτι τῇ δεξιᾷ σκεπάσει αὐτοὺς καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν. Λήψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὀπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν· ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνης καὶ περιθήσεται κόρυθα κρίσιν ἀνυπόκριτον. Λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα, ὄξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὄργην εἰς ρομφαίαν, συνεκπολεμήσει δὲ αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονas. Πορεύονται εὐστοχοὶ βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἀλοῦνται, καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ριφήσονται χάλαζαι. Ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγκλύσουσιν ἀποτόμως. Ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαῖλαψ ἐκλικμήσει αὐτούς. Καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν. Ἀκούσατε οὖν, βασιλεῖς, καὶ σύνετε· μάθετε, δικασταί, περᾶτων γῆς. Ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους, καὶ γεγαιρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν, ὅτι ἐδόθη παρὰ Κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ Ὑψίστου.

Εἰς τὴν Λιττήν. Ἰδιόμελα.

Ἦχος α'.

Εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ, ἢ ἐν Σμύρνῃ Ἐκκλησία, ὅτι ποιμένα ἄριστον, ὁ Χριστὸς σοὶ παρέσχετο· ὁ γὰρ θεῖος Πολύκαρπος, ὡς ἄλλος Ἀπόστολος, τὸ μυστήριον τῆς πίστεως, τῷ οἰκείῳ ὑποδείγματι, πᾶσι διατρανοῖ· καὶ τῇ ἐπελθούσῃ σοὶ θλίψει, στῦλος καὶ ἐδραῖωμά σοι ὦφθη, καὶ πιστὸς ἄχρι θανάτου ἐγένετο, ὑπὲρ τῆς καλῆς ὁμολογίας, καὶ τῆς ζωῆς τὸν στέφανον, ἀξίως ἐδέξατο· καὶ νῦν τὴν ἄθλησιν αὐτοῦ ἐόρταζε, εὐφροσύνως βοᾶσα· Κύριε δόξα σοι.

Ἦχος β'.

Τῷ ἡγαπημένῳ Μαθητῇ μαθητεύσας, πᾶσαν γνῶσιν ἀληθείας μεμύησαι, καὶ ἀπεικόνισμα θεῖον, τούτου ἐγένου· ὅθεν καταλλήλως διέπρεψας, καὶ τοῦ Εὐαγγελίου

τάς τρίβους, τοῖς πλανωμένοις ὑπέδειξας, ὡς στόμα θεῖον· καὶ μαρτυρίου τὴν ὁδόν, διανύων ἀνδρικῶς, πιστοὺς ἐστήριξας, μὴ πτοεῖσθαι τὸν τύραννον, Ἱερομάρτυς Πολύκαρπε· καὶ λογικὸν ὀλοκαύτωμα, διὰ πυρὸς προσαχθεὶς τῷ Χριστῷ, τῷ αἰωνίῳ φωτὶ κατέπαυσας, ὑπὲρ ἡμῶν αἰεὶ δεόμενος.

Ἦχος γ'.

Ὡς τοῦ Σωτῆρος μιμητής, καὶ ποιμὴν ἀληθής, τὸν περιούσιον λαὸν Ὅσιε, Εὐαγγελικῶς ἐποίμανας· καὶ ἐν θαύμασι δοξασθείς, τῆς ἐν Σμύρνη Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, ὀφθαλμὸς ἐδείχθης, καὶ ἀκατάσειτον ἔρεισμα, ὡς πλήρης σοφίας καὶ δυνάμεως· ἐν γὰρ τῷ κράτει Χριστοῦ, ἀνδρεῖον ἐπεδείξω φρόνημα, ἐν γηραλέῳ σώματι· ἐν ᾧ τὸν ἐχθρὸν κατέπληξας, καὶ τοῦ πυρὸς τὴν ὄρμην οὐκ ἔδεισας· καὶ νῦν Ἀγγέλοις συνών, ὑπὲρ ἡμῶν ἰκέτευε, Ἱερομάρτυς ἀξιάγαστε Πολύκαρπε.

Δόξα. Ἦχος δ'.

Ἀποστολικῷ ζήλῳ κοσμούμενος, Ἱεράρχης ὅσιος ἐδείχθης, θεηγόρε Πολύκαρπε· κλήσει γὰρ εἰσφέρων τὸν τρόπον, καὶ λόγῳ ἰθύνων τὸν βίον, οἷα καρποὺς λογικοὺς προσήγαγες, τῶν σεσωσμένων τὴν πληθύν, τῷ ἀθανάτῳ γεωργῷ καὶ Σωτῆρι ἡμῶν· καὶ τῷ μαρτυρίῳ καρποφορηθεὶς, σωτηρίαν καρποφορεῖς ἐκάστοτε, καὶ ἔλεος καὶ χάριν, ὡς ἐλαία κατάκαρπος, τοῖς ἐκτελοῦσι τὴν μνήμην σου, Ἱερομάρτυς πανθαύμαστε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἐκ παντοίων κινδύνων...

Εἰς τὸν Στίχον Στιχηρὰ Προσόμοια.

Ἦχος πλ. α'. Χαίροις ἀσκητικῶν.

Χαίροις τῶν Ἀποστόλων ἐγγύς, καὶ φοιτητῆς καὶ κοινωνοῦ καὶ ὁμόζηλος, τοῦ θεοῦ Ἐπιστηθίου, παρ' οὗ

ἐδέξω σαφῶς, πᾶσαν γνῶσιν Πάτερ ἐπουράνιον, καὶ σκευὸς πολύτιμον, δωρεῶν τῶν τοῦ Πνεύματος, βίω ἀγίω, καὶ συνέσει θεόφρονι, ἀναδέδειξαι, ἐκ νεότητος "Οσιε· ὄθεν ποιμὴν θεόσοφος, καὶ θεῖος διδάσκαλος, τῆς Ἐκκλησίας ἐγένου, τῆς ἐν τῇ Σμύρνῃ Πολύκαρπε, Χριστὸν ἱκετεύων, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Οἱ ἱερεῖς σου Κύριε ἐνδύσονται δικαιοσύνην...

Χαίροις ὁ Ἱεράρχης Χριστοῦ, τῶν ἀρετῶν περιφανὲς ἐνδιαίτημα, ὁ πλήρης σοφίας θείας, καὶ οὐρανοῦ φωτός, καὶ καρπῶν ἀγίου βίου κρείττονος, Πολύκαρπε ἐνδοξε, ὁ θαυμάτων δεξάμενος, λαμπρῶς τὴν χάριν· τὸ γὰρ πῦρ Πάτερ ἔσβεσας, καὶ κατήγαγες, προσευχῇ ὄμβρον ἄνωθεν· ἐνθεν ὡς ὀλοκαύτωμα, σαυτὸν προσε- νήνοχας, τῷ Ἀθλοθέτῃ τελέσας, διὰ πυρός τὸν ἀγῶνά σου, αἰτούμενος πᾶσι, σωτηρίαν καὶ εἰρήνην, καὶ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει, καὶ ὡσεὶ κέδρος...

Χαίροις ὁ τῶν Σμυρναίων φωστήρ, καὶ ποιμενάρχης καὶ μεσίτης πρὸς Κύριον, Πολύκαρπε θεηγόρε, καὶ ἀντιλήπτωρ θερμός, ὁ παρέχων πᾶσι τὴν βοήθειαν· πρὸς σὲ γὰρ ἡ ποιμνὴ σου, καταφεύγει ἐκάστοτε, καὶ ἐκβοᾷ σοι, ἐν θερμοῖς Πάτερ δάκρυσιν· Ἴδε Ἄγιε, τῶν υἱῶν σου τὴν κάκωσιν· μᾶστιγες γὰρ ἐκύκλωσαν, ἡμᾶς καὶ συνέχουσιν, ἀλλὰ τῇ σῆ προστασίᾳ, θάττον ἡμᾶς τούτων λύτρωσαι, αἰτούμενος πᾶσι, σωτηρίαν καὶ εἰρήνην, καὶ μέγα ἔλεος.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ'.

Φερωνύμως ἐβλάστησας, ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ, Δαβιτικῶς "Οσιε· καὶ δαψιλῇ καρποφορίαν, ἀρετῶν πολυειδῶν, καὶ οἰκτιρμούς συμπαθείας, καὶ ἀθλήσεως στερρότητα, ἀνθεῖς διὰ παντός, εἰς εὐφροσύνην τῶν πιστῶν. Καὶ νῦν Χριστῷ ἀὐλως λει-

τουργῶν, αὐτῷ ἡμᾶς προσάγαγε, ἱεραρχικῇ μεσιτεία σου, Ἱερομάρτυς Πολύκαρπε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Δέσποινα πρόσδεξαι...

Νῦν ἀπολύεις, τὸ τρισάγιον, καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τὴν κλῆσιν τοῖς ἔργοις σου, ἐπισφραγίσας σοφέ, ἐλαία κατάκαρπος, ὄφθης ἐν οἴκῳ Θεοῦ, Πολύκαρπε ἔνδοξε· σὺ γὰρ ὡς Ἱεράρχης, καὶ στερρὸς Ἀθλοφόρος, τρέφεις τὴν Ἐκκλησίαν, λογικῇ εὐκαρπία, πρεσβεύων Ἱερομάρτυς, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἔτερον. Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θεῖος πρόεδρος, τῆς Σμύρνης ὄφθης, ὡς ὁμότροπος, τῶν Ἀποστόλων, Ἱερομάρτυς παμμάκαρ Πολύκαρπε, καὶ ἐν τῷ γήρα ἀθλήσας στερρότατα, διὰ πυρὸς τὸν ἀγῶνα ἐτέλεσας. Πάτερ Ὅσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Θεοτοκίον.

Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν...

Ἀπόλυσις.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΡΟΝ

Μετὰ τὴν α' Στιχολογίαν, Κάθισμα.

Ἦχος α'. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ὡς θεῖος φοιτητής, τοῦ πεσόντος τῷ στήθει, τοῦ πάντων Ποιητοῦ, Ἀποστόλου καὶ μύστης, Χριστοῦ τὸ Εὐαγγέλιον, εὐσεβῶς ἱερούργησας, καὶ ἐν αἵματι, ἱε-
ρουργήθης οἰκείῳ, τῷ δοξάσαντι, τὴν σὴν πανίερον μνήμην, Πολύκαρπε ἔνδοξε.

Θεοτοκίον.

Τεκοῦσα τὸν Θεόν, μετὰ σώματος Κόρη, καὶ ἄφθο-

ρος ἀγνή, μετὰ τόκον φανεῖσα, φθορᾶς κόσμον ἔσωσας, καὶ τὸν ὄφιν ἐνέκρωσας· ὅθεν ἄδομεν, εὐχαριστήριον αἶνον, τῇ κυήσει σου, τῇ ἀπορρήτῳ Παρθένε, καὶ σὲ μεγαλύνομεν.

Μετὰ τὴν β' Στιχολογίαν, Κάθισμα.

ᾠχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Πολυκαρπίαν ἀρετῶν οὐρανίων, καλλιεργῶν τῇ ἐναρέτῳ ζωῇ σου, τῶν εὐσεβῶν διέθρεψας ἐν λόγῳ τὰς ψυχάς· θαύμασι κοσμήσας δέ, σεαυτὸν Ἱεράρχα, μαρτυρίου ἡστραψας, μυστικῶς λαμπηδόνας, καὶ πρὸς τὸ φῶς μετέβης τῆς ζωῆς, Ἱερομάρτυς παμμάκαρ Πολύκαρπε.

Θεοτοκίον.

Ἦπερφυῶς τὸν Ποιητὴν τῶν αἰώνων, ἐκ τῶν ἀχράντων σου τεκοῦσα αἱμάτων, ὅπερ ἐσμὲν γενόμενον ἀτρέπτως δι' ἡμᾶς, τοῦτον ἐκδυσώπησον, Παναγία Παρθένε, δοῦναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, ἰλασμόν τῶν πταισμάτων, καὶ ἀποτρέψαι πᾶσαν ἀπειλήν, τὴν καθ' ἡμῶν τοῦ δολίου ἀλάστορος.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον, Κάθισμα.

ᾠχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τῆς Σμύρνης τὸν πρόεδρον, καὶ Ἱεράρχην σοφόν, τὸν μέγαν Πολύκαρπον, ὡς ἀθλητὴν ἱερόν, συμφώνως τιμῆσωμεν· ἔλαμψε γὰρ ἐν κόσμῳ, εὐσεβείας τῇ αἴγλῃ, ἤθλησε δὲ νομίμως, καὶ τὴν πλάνην καθεῖλε· καὶ νῦν ἀπαύστως πρεσβεύει, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Θεοτοκίον.

Τὴν φύσιν τὴν ἄστεκτον, ἐν τῇ γαστρὶ σου Ἀγνή, ἀφλέκτως βαστάσασα, κυοφορεῖς ὑπὲρ νοῦν, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, σῶζοντα τῆς κατάρας, τῆς ἀρχαίας τὸν κόσμον, πᾶσι δὲ σωτηρίαν, τοῖς βοῶσι διδόντα· Χαῖρε Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.

Τὸ α' ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου καὶ τὸ Προκείμενον.

Οἱ ἱερεῖς σου Κύριε ἐνδύσονται δικαιοσύνην...

Στίχ. Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει...

Εὐαγγέλιον τὸ τοῦ Ἀγίου Χρυσοστόμου.

Ὁ Ν'. Δόξα. Ταῖς τοῦ Ἱεράρχου...

Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου...

Ἰδιόμελον. Ἦχος πλ. β'.

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου...

Ἱερομάρτυς Πολύκαρπε, διακονήσας πιστῶς, τῷ
Εὐαγγελίῳ τῆς χάριτος, ὑπὲρ Χριστοῦ τὴν ζωὴν, προ-
θύμως ἔθυσας· καὶ νῦν τῷ θρόνῳ τῆς μεγαλωσύνης
παρεστῶς, καὶ τῇ θείᾳ μετοχῇ θεούμενος, σὺν Ἀπο-
στόλοις ἱεροῖς, σὺν αὐτοῖς ἰκέτευε Πάτερ, σώζεσθαι
ἡμᾶς πάσης θλίψεως.

Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου... καὶ οἱ Κανόνες.

Κανὼν τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ Ἀγίου ὁ ἐξῆς, φέρων
τὴν δε Ἀκροστιχίδα·

Τὸν θεῖον Πολύκαρπον ἐν ἄσμασιν εὐφημήσω.

Ποίημα Θεοφάνους.

Ὠδὴ α'. Ἦχος β'. Ὁ Εἰρμός.

«Δεῦτε λαοί, ἄσωμεν ἄσμα Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῷ
διελόντι θάλασσαν, καὶ ὁδηγήσαντι τὸν λαόν, ὃν ἀνήκε
δουλείας Αἰγυπτίων, ὅτι δεδόξασται».

Τῇ τοῦ Χριστοῦ, φωτοχυσία λαμπόμενος, καὶ τῆς
αὐτοῦ ἐλλάμψεως, Πάτερ πληρούμενος, τὴν ζοφώδη
ψυχὴν μου, καταύγασον θεόφρον, ταῖς ἰκεσίαις σου.

Ὁ φωτισμός, τοῦ σωτηρίου κηρύγματος, τὴν κα-
θαρὰν καρδίαν σου, καθάπερ ἔσοπτρον, ἀκηλίδωτον
Πάτερ, ἀστράψας τὰς ἀκτῖνας, πᾶσιν ἐξέλαμψε.

Νόμου καινοῦ, στηλογραφία σὺ γέγονας, ἐγγεγραμ-

μένον ἔχουσα, Πάτερ, οὐ μέλανι, ἀλλὰ Πνεύματι θείῳ, τῆς χάριτος τῆς θείας, τὸ Εὐαγγέλιον.

Θεοτοκίον.

Θεὸν ἐκ σοῦ, σωματωθέντα γινώσκοντες, ἄνευ σαρκὸς θελήματος, τὸν πρὸ τῆς κτίσεως, καὶ πρὸ πάντων αἰώνων, κυρίως Θεοτόκον, ὁμολογοῦμέν σε.

Ῥδὴ γ'. Ὁ Εἰρμός.

«Στερέωσον ἡμᾶς ἐν σοὶ Κύριε, ὁ ξύλω νεκρώσας τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὸν φόβον σου ἐμφύτευσον, εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν τῶν ὑμνούντων σε».

Ἐλαία ψαλμικῶς εἰπεῖν κατάκαρπος, ἐγένου Πολύκαρπε θεοφάντορ, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κυρίου σου, ἰλαρότητα φέρων τοῦ κηρύγματος.

Ἰθύνας ἐμμελῶς θεομακάριστε, τὸν νοῦν σου προστάγμασι τοῦ Σωτῆρος, ἐπαξίως ἐχρημάτισας, τῆς αὐτοῦ Ἐκκλησίας ποιμὴν ἄριστος.

Ὁλόκληρον σαυτὸν Χριστῷ προσήγαγες, ὡς ζῶσαν θυσίαν τῷ μαρτυρίῳ, συνειδήσεως μαρτύριον, προαθλήσας παμμάκαρ δι' ἀσκήσεως.

Θεοτοκίον.

Νεκρώσεως ἡμῶν τὸν χοῦν ἐτίναξας, τεκοῦσα τὴν ὄντως ἀθανασίαν, καὶ στολὰς ἡμῖν ἐξύφανας, ἀφθαρσίας Παρθένε τῇ γεννήσει σου.

Κάθισμα.

Ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Τὸν τῆς χάριτος βότρυν ἐν τῇ ψυχῇ, ἀληθῶς γεωργήσας Πάτερ σοφέ, ὡς οἶνον ἐξέβλησας, τὸν τῆς πίστεως λόγον, τὸν εὐφραίνοντα πάντων, Πιστῶν τὴν διάνοιαν, καὶ θαυμάτων ὥφθης, ἀπέραντον πέλαγος· ὄθεν καὶ Μαρτύρων, καλλονὴ ἀνεδείχθης, πυρὶ τελειού-

μενος, καὶ φωτὸς ἀξιούμενος, ἀϊδίου Πολύκαρπε. Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἀγίαν μνήμην σου.

Δόξα. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Τοῦ Ἡλίου νεφέλη τοῦ νοητοῦ, θείου φέγγους λυχνία χρυσοφαῆς, ἄσπιλε ἀμόλυντε, ὑπεράμωμε Δέσποινα, τὴν σκοτεινὴν ψυχὴν μου, τυφλώττουσαν πάθεισι, τῆς ἀπαθείας αἴγλη, καταύγασον δέομαι, καὶ μεμολυσμένην, τὴν καρδίαν μου πλῦνον, ροαῖς καταλύξεως, μετανοίας καὶ δάκρυσιν, ἵνα πόθῳ κραυγάζω σοι. Πρέσβευε τῷ σῷ Υἱῷ καὶ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δοθῆναί μοι· σὲ γὰρ ἔχω ἐλπίδα, ὁ ἀνάξιος δοῦλός σου.

Ἡ Σταυροθεοτοκίον.

Τὸν Ἀμνὸν καὶ Ποιμένα καὶ Λυτρωτὴν, ἡ Ἀμνάς θεωροῦσα ἐν τῷ Σταυρῷ, ἠλάλαζε δακρύνουσα· καὶ πικρῶς ἐκβοῶσα· Ὁ μὲν κόσμος ἀγάλλεται, δεχόμενος τὴν λύτρωσιν, τὰ δὲ σπλάγχνα μου φλέγονται, ὀρώσης σου τὴν σταύρωσιν, ἣν περ ὑπομένεις, διὰ σπλάγχνα ἐλέους. Μακρόθυμε Κύριε, τοῦ ἐλέους ἡ ἄβυσσος, καὶ πηγὴ ἀνεξάντλητος· σπλαγχνίσθητι καὶ δώρησαι οὖν, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν τοῖς δούλοις σου, τοῖς ἀνυμνοῦσί σου πίστει, τὰ θεῖα παθήματα.

ᾠδὴ δ'. Ὁ Εἰρμός.

«Εἰσακήκοα Κύριε, τὴν ἀκοὴν τῆς σῆς οἰκονομίας, καὶ ἐδόξασά σε, μόνε φιλόφθωπε».

Πολυκαρπίαν φέρουσα, τῶν ἀρετῶν πολύκαρπος φυτεία, τῷ Δεσπότη ὥφθης, Πάτερ Πολύκαρπε.

Ὁλοκαύτωμα τέλειον, καὶ καθαρὰ θυσία προσηγήχθης, τῷ Σωτῆρι πάντων, Πάτερ Πολύκαρπε.

Λαὸν εὐσεβῶς Ὅσιε, καθοδηγῶν πρὸς φῶς θεογνωσίας, τὸν τῆς ἀθείας, ζόφον ἀπήλασας.

Ἕμνολογοῦμεν ἔνδοξε, τὴν τῆς ψυχῆς στερρὰν σου καρτερίαν, καὶ τῶν σῶν ἀγώνων, τὸ ἀκαθαίρετον.

Θεοτοκίον.

Καταλάμπρουν Ἀχραντε, τὴν ζοφερὰν ψυχὴν μου τῷ φωτὶ σου, ἢ τὸ φῶς τεκοῦσα, τὸ ἐνυπόστατον.

Ῥδὴ ε΄. Ὁ Εἰρμός.

«Ὁ τοῦ φωτὸς χορηγός, καὶ τῶν αἰώνων Ποιητὴς Κύριος, ἐν τῷ φωτὶ τῶν σῶν προσταγμάτων ὀδήγησον ἡμᾶς· ἐκτός σου γὰρ ἄλλον, Θεὸν οὐ γινώσκουμεν».

Ἄγλη τοῦ Πνεύματος σύ, καταλαμπόμενος τὸν νοῦν Ὅσιε, συμβολικῶς, πυρὶ φλεγομένῳ, σαφῶς ἐμυήθης, τὴν διὰ πυρός σου, θεόφρον τελείωσιν.

Πεῖθρον ἐδέξω ζωῆς, ὡς ἐκ χειμάρρου τῆς τρυφῆς Ὅσιε, τῷ μαθητῇ, τῷ ἡγαπημένῳ, μεμαθητευμένῳ, τῷ ἀρυσαμένῳ, σοφίας τὴν ἄβυσσον.

Πλοῦτον καὶ δόξαν λαμπράν, καὶ μῆκος βίου, καὶ ζωὴν ἀφθαρτον, ἢ ἀληθῆς σοφία Χριστός σοι, δεδώρηται Πάτερ, ὡς διαφερόντως, αὐτὸν ἀγαπήσαντι.

Θεοτοκίον.

Ὁ παλαιὸς ἡμερῶν, ὡς ἐπὶ πόκον ὑετὸς Πάναγνε, ἐπὶ τὴν σὴν, γαστέρα κατῆλθε, τὴν ἡγιασμένην, καὶ νέος ἐφάνη, Ἀδὰμ ὁ φιλόανθρωπος.

Ῥδὴ ς΄. Ὁ Εἰρμός.

«Ἐν ἄβυσσῳ πταισμάτων κυκλούμενος, τὴν ἀνεξιχνίαστον τῆς εὐσπλαγχνίας σου, ἐπικαλοῦμαι ἄβυσσον· Ἐκ φθορᾶς ὁ Θεός με ἀνάγαγε».

Νεκρωθεὶς θεηγόρε τῷ κόσμῳ παντί, μόνῳ δὲ Χριστῷ ζῶν καὶ πολιτευόμενος, πρὸς τὸν Χριστὸν μεθέστηκας, ζωτικὴν ἀφθαρσίαν καρπούμενος.

Εὐσχημόνως ὀδεύων μακάριε, τέκνον τε φωτὸς καὶ εἰρήνης δεικνύμενος, τὸν τῆς νυκτὸς πρωτότοκον, καὶ πολέμιον ἔγνωσ Μαρκίωνα.

Νουθετούμενοι Πάτερ τοῖς λόγοις σου, πᾶσαν ἐκτρέπόμεθα βέβηλον αἵρεσιν, καὶ πονηρὰ συνέδρια, τῶν διττὰς πρεσβεούντων ἀρχὰς δυσσεβῶν.

Θεοτοκίον.

Ἄμαρτίαν τοῦ κόσμου τὸν αἴροντα, ἄχραντον Ἄμνον συλλαβοῦσα Πανάμωμε, ἁμαρτιῶν συγχώρησιν, ἐκδυσώπει δοθῆναι τοῖς δούλοις σου.

Κοντάκιον. Ἦχος α'. Χορὸς Ἀγγελικός.

Καρπούς τοὺς λογικούς, τῷ Κυρίῳ προσφέρων, Πολύκαρπε σοφέ, ἀρετῶν δι' ἐνθέων, ἐδείχθης ἀξιόθεος, Ἰεράρχα μακάριε· ὅθεν σήμερον, οἱ φωτισθέντες σοῖς λόγοις, ἀνυμνοῦμέν σου, τὴν ἀξιάπαινον μνήμην, δοξάζοντες Κύριον.

Ὁ Οἶκος.

Τὴν τῆς σοφίας χρηστότητα ἀρυσάμενος, ἐξ αὐτῆς Πάτερ ἐπλήσας θεογνωσίᾳ τὴν ποιήμην σου, καὶ τῆς παναγίας καὶ ἀρρήτου Θεότητος τὸ τρισήλιον ἡστράψας, τοῦ Πατρὸς τὸ ἀγέννητον, Υἱοῦ δὲ τὴν γέννησιν, καὶ ἐκπόρευσιν Πνεύματος, μίαν Θεότητα, μίαν δόξαν τρανῶς ἐκδιδάξας, καὶ εἰδώλων ἀθεΐαν ἐκ ποδῶν ἀποποιήσας· καρπούς δὲ ὠρίμους, ψυχὰς πιστευόντων προσάγων τούτῳ ἔνδοξε· ἐν ᾧ βεβαπτίσμεθα, εἰς ὃν καὶ πιστεύομεν, δοξάζοντες Κύριον.

Συναξάριον,

Τῇ ΚΓ' τοῦ αὐτοῦ μηνός, Μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Πολυκάρπου, Ἐπισκόπου Σμύρνης.

Στίχοι.

Σοὶ Πολύκαρπος ὠλοκαυτώθη Λόγε,

Καρπὸν πολὺν δούς ἐκ πυρὸς ξενοτρόπως.
Εἰκάδι ἐν τριτάτῃ κατὰ φλόξ Πολύκαρπον ἔκαυσεν.

Οὗτος ἐμαθητεύθη τῷ Θεολόγῳ Ἰωάννῃ καὶ Εὐαγγελιστῇ, σὺν Ἰγνατίῳ τῷ Θεοφόρῳ, καὶ μετὰ Βουκόλου, τὸν ἀγιώτατον Ἐπίσκοπον Σμύρνης, χειροτονεῖται παρὰ τῶν Ἐπισκόπων, προθεσπίσαντος αὐτῷ τὴν ἱερωσύνην τοῦ μακαρίου Βουκόλου. Ἐν δὲ τῷ κατὰ Δέκιον διωγμῷ συλληφθεὶς, προσήχθη τῷ Ἀνθυπάτῳ, καὶ διὰ πυρὸς τὸν ἀγῶνα δῆνυσε, καὶ θαυμάτων ἐξαισίων δημιουργὸς γέγονε. Πρὸ γὰρ τῆς ἱερωσύνης, τῆς θρεψαμένης αὐτὸν γυναικὸς τοὺς σιτώνας ἐπλήρωσε δι' εὐχῆς, οὐς πρότερον εἰς τὴν δεομένων χρεῖαν ἐκένωσε. Καὶ πυρὸς καταφλέγοντος ἐπέσχευ ὀρυμνῆν, μετὰ τὴν τῆς ἱερωσύνης ἀνάρρησιν. Καὶ δι' ἰκεσίας ὑετὸν ἀυχμώσῃ τῇ γῆ κατήγαγε, καὶ πάλιν τούτου τὴν ἀμετρίαν ἀνέστειλε. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Συναξὶς ἐν τῇ Ἀγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ».

Ταῖς αὐτοῦ ἀγίαις πρεσβείαις, ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.
Ἀμήν.

Ῥδὴ ζ'. Ὁ Εἰρμός.

«Εἰκόνας χρυστῆς, ἐν πεδίῳ Δεσηρᾶ λατρευομένης, οἱ τρεῖς σου Παῖδες κατεφρόνησαν, ἀθεωτάτου προστάγματος· μέσον δὲ πυρὸς ἐμβληθέντες, δροσιζόμενοι ἔψαλλον· Εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν».

Στερρῷ λογισμῷ, καιομένης τῆς φλογὸς ἐπέβης ἔνδοξε, ὡς οἱ τρεῖς Παῖδες οἱ τὴν κάμινον, πυρὶ αὐλῷ δροσίσαντες· μέσον δὲ πυρὸς ἀνακράζων, ἀκατάφλεκτος ἔμεινας· Εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Μακάριος εἶ, καὶ καλῶς σοι ἔσται νῦν κατασκηνώσαντι, ἔνθα Δικαίων τὰ σκηνώματα, ἔνθα Μαρτύρων στρατεύματα, ἔνθα τῶν σοφῶν Ἀποστόλων, αἱ χορεῖαι κραυγάζουσιν· Εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Ἀκάρπους τὸ πρῖν, πολυκάρπους τῷ Χριστῷ ψυχὰς προσήνεγκας, τῇ γεωργίᾳ τῇ τοῦ Πνεύματος, καθομαλίσας καὶ εὐσταχυν, ταύταις καταθέμενος σπόρον,

καὶ κραυγάζειν ἐπαίδευσας· Εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Θεοτοκίον.

Σὺ μόνη Θεοῦ, τοῦ τὰ σύμπαντα σοφῶς δημιουργήσαντος, Μήτηρ ἐδείχθης ἀπειρόγαμος, Παρθενομήτορ πανάχραντε· ὅθεν εὐσεβῶς σοι Παρθένε, ἀνακράζομεν λέγοντες· Εὐλογημένη ἡ Θεὸν σαρκὶ κύησασα.

ᾠδὴ γ'. Ὁ Εἰρμός.

«Τὸν ἐν καμίνῳ τοῦ πυρός, τῶν Ἑβραίων τοῖς Παισὶ συγκαταβάντα, καὶ τὴν φλόγα εἰς δρόσον, μεταβαλόντα Θεόν, ὑμνεῖτε τὰ ἔργα ὡς Κύριον, καὶ ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας».

Ἱερουργήσας εὐσεβῶς, τοῦ Χριστοῦ τὴν μυστικὴν ἱερουργίαν, λογικὸν ἱερεῖον, αὐτὸς προσήχθης Θεῶ, θυσία δεκτὴ καὶ εὐάρεστος, ὀλοκαρπούμενη, Πολύκαρπε τρισμάκαρ.

Νεανικὴν ἐν πολιᾷ, βαθυτάτῃ τὴν ἀνδρείαν ἐπεδείξω, τοῦ Σταυροῦ τῇ δυνάμει, διαναστήσας σαυτοῦ, πρὸς θείου ἀγῶνας τὸ φρόνημα, Ἱερομαρτύρων, Χριστοῦ κλέος θεόφρον.

Ἐπεριδόμενος Σταυρῷ, καὶ τὸν ἱεραρχικὸν κόσμον ἀξίως, ἐνδυσάμενος Πάτερ, εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, εἰσῆλθες ἰδίῳ σου αἵματι, τῷ Ἀρχιπομένι, Χριστῷ ἐμφανισθῆναι.

Ἐπὲρ Χριστοῦ σφαγιασθεὶς, ὡς ἐπίσημος κριὸς ἱεροφάντορ, μιμητὴς ἀνεδείχθης, τῶν παθημάτων αὐτοῦ, καὶ δόξης ἐγένου συμμετοχὸς, καὶ τῆς βασιλείας, αὐτοῦ συγκληρονόμος.

Θεοτοκίον.

Φωτειδὴς στῦλος πυρός, καὶ νεφέλη φωτεινὴ προηγουμένη, πρὸς οὐράνιον κλῆρον, Θεογεννητορ Ἀγνή,

γενοῦ μοι Παρθένε πανάμωμε, τῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ, τοῦ βίου πλανωμένῳ.

Ῥδὴ θ'. Ὁ Εἰρμός.

«Τὸν ἐκ Θεοῦ Θεὸν Λόγον, τὸν ἀρρήτῳ σοφία, ἤχοντα καινουργῆσαι τὸν Ἀδάμ, βρώσει φθορᾶ πεπτωκότα δεινῶς, ἐξ Ἀγίας Παρθένου, ἀφράστως σαρκωθέντα δι' ἡμᾶς, οἱ Πιστοὶ ὁμοφρόνως, ἐν ὕμνοις μεγαλύνομεν».

Ἡ φωτοφόρος σου μνήμη, ἀνατείλασα Πάτερ, φωτίζει τὰς ψυχὰς τῶν εὐσεβῶς, ταύτην τελούντων θεσπέσιε, καὶ μετόχους τῆς θείας, φωτοφανείας πάντας ἐκτελεῖ· ἦν ἀξίως θεόφρον, ἐν ὕμνοις μεγαλύνομεν.

Μετὰ τῆς ἀνω χορείας, τῶν Ἀγίων Ἀγγέλων, τῷ θρόνῳ τοῦ Δεσπότου παρεστώς, τοῦτον δυσώπει τοῦ φθάσαι ἡμᾶς, τὸ σωτήριον πάθος, καὶ τὴν αὐτοῦ ἀνάστασιν φαιδρῶς, ἀρετῆς πολυτρόπους, ιδέας ἐκτέλεσαντας.

Ἡ τῆς Ἀγίας Τριάδος, κατανόησις Πάτερ, τρανῶς οὐκ ἐν αἰνίγμασιν ὡς πρὶν, ὡς καθαρῶ τὴν καρδίαν σοι, διασχόντι τὴν ὕλην, καὶ τῶν δεσμῶν λυθέντι τῆς φθορᾶς, κατοπτεύεται μάκαρ, Πολύκαρπε πανόλβιε.

Στεφηφοροῦντά σε Πάτερ, καὶ βραβεῖον τῆς νίκης, δεξάμενον ἐκ θείας δεξιᾶς, καὶ τοὺς ἀγῶνας τελέσαντα, καὶ φωτὸς πληρωθέντα, πιστεύοντες Πολύκαρπε σοφέ, πρεσβευτὴν τῷ Χριστῷ σε, προθύμως προβαλλόμεθα.

Θεοτοκίον.

Ὡς Θεοτόκον σε Κόρη, καὶ Μητέρα τοῦ Λόγου, καὶ πρόξενον ὑπάρχουσαν ἡμῖν, τῆς αἰδίου καὶ θείας ζωῆς, ὡς τῆς δικαιοσύνης, τὸν Ἥλιον ἐκλάμψασαν ἡμῖν, οἱ Πιστοὶ ὁμοφρόνως, ἐν ὕμνοις μεγαλύνομεν.

Ἐξαποστειλάριον. Γυναῖκες ἀκουτίσθητε.

Πολλοὺς καρποὺς προσήνεγκας, Χριστῷ σοφέ Πο-

λύκαρπε, τοὺς διὰ σοῦ σεσωσμένους, βροτοὺς ἐκ πλάνης δαιμόνων, Ἱερομάρτυς ἔνδοξε, Ἀγγέλων ἰσοστάσιε, καὶ Ἀποστόλων σύσκηνε· μεθ' ὧν μνημόνευε Πάτερ, τῶν σὲ τιμώντων ἐκ πόθου.

Θεοτοκίον.

Ἐρράγη Μητροπάρθενε, τὸ τοῦ φραγμοῦ μεσότοιχον, καὶ οἱ θνητοὶ τοῖς Ἀγγέλοις, τῷ σῶ συνήφθμεν τόκῳ· καὶ νῦν Θεογεννήτρια, νηστεύειν ἡμᾶς κράτυνον, καὶ φθάσαι τὴν τριήμερον, ἀνάστασιν τοῦ Ἰησοῦ σου, εἰλικρινῶς προσκυνῆσαι.

Εἰς τοὺς Ἀΐνους.

Ἰστῶμεν στίχ. δ' καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς Προσόμοια.

Ἦχος πλ. δ'. Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος!

Πάτερ ἱερὲ Πολύκαρπε, ἀπὸ παιδὸς τῷ Θεῷ, ἱερῶς ἀνακείμενος, μαθητῆς θεόληπτος, καὶ ἐν πᾶσιν ὁμότροπος, τοῦ Ἰωάννου ἐδείχθης Ἅγιε, ὃν πλέον πάντων Χριστὸς ἠγάπησεν· ὅθεν πεπλήρωσαι, οὐρανόθεν χάριτος, καὶ φωτισμοῦ, πᾶσι μεταδέδωκας, τῆς θείας πίστεως.

Πάτερ ἱερὲ Πολύκαρπε, καρποφορῶν νουνεχῶς, τοὺς καρποὺς τοὺς τοῦ Πνεύματος, βίου καθαρότητι, καὶ νοήσει τῇ κρείττονι, ἱεραρχίας τὸ θεῖον ἔνδυμα, λαμπρῶς ἐδέξω ὡς ἐνθεώτατος· ὅθεν θεόσοφος, Ἱεράρχης πέφηνας, καὶ τὸν λαόν, τοῦ Θεοῦ ἐποίμανας, ἔργοις τῆς πίστεως.

Πάτερ θεόφρον Πολύκαρπε, ἱερουργῶν εὐσεβῶς, τὸ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον, μαρτυρίου στάδιον, ἐν τῷ γήρατι ἤνυσας, καὶ προσηνέχθης ὡς ὀλοκάρπωμα, καὶ ἱερεῖον θεῖον καὶ ἄμωμον, τῷ Παντοκράτορι, ἐν πυρὶ στερρότατα, τελειωθεῖς· ὅθεν πρὸς οὐράνιον, φῶς ἐξεδήμησας.

Πάτερ Πολύκαρπε ἔνδοξε, ἀρχιερεὺς ἱερός, καὶ δι-

δάσκαλος ἔνθεος, τῆς ἐν Σμύρνῃ γέγονας, Ἐκκλησίας ἐν Πνεύματι· ὅθεν καυχᾶται ἡ κληρουχία σου, φαιδρυσμένη τοῖς θαυμασίοις σου· ἦν αἰεὶ φύλαττε, πάσης περιστάσεως, τὴν πατρικὴν, ταύτη προστασίαν σου, διδοῦς ἐκάστοτε.

Δόξα. Ἦχος πλ. α'.

Τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, καρποφορῶν τὰς χάριτας, μαρτυρικῶς τέλει ἐλάμπρυνας, τὴν σὴν στολὴν ἱερώτατε· ὅλον γὰρ τὸν βίον, τῇ εὐδοκίᾳ Θεοῦ ἀνέθου, τῆς εὐσεβείας διακονῶν τῷ λόγῳ, τελειοτάτῃ ψυχῇ· καὶ ὡς ἔννομος ἀθλητῆς ἀριστεύσας, ὡς προσφορὰν λογικὴν, σεαυτὸν προσήγαγες, διὰ πυρός Κυρίου. Ἄλλ' ὦ Ἱερομάρτυς Πολύκαρπε, Ἀποστόλων σύσκηνε, τῇ Ἀγίᾳ Τριάδι πρέσβευε, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Μακαρίζομέν σε Θεοτόκε Παρθένε...

Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπόλυσις.

★

Εἰς τὴν Λειτουργίαν.

Τὰ Τυπικά, οἱ Μακαρισμοί, καὶ ἐκ τοῦ κανόνος τοῦ Ἀγίου ἢ γ' καὶ στ' ὠδῆ. Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον ὄρα Μηνολόγιον.

Κοινωνικόν. Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον...

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις Ἀποστόλων ὁ κοινωνός, καὶ τῆς ἐν τῇ Σμύρνῃ, Ἐκκλησίας φωταγωγός· χαίροις Ἱεράρχα, καὶ Μάρτυς τοῦ Κυρίου, Πολύκαρπε παμμάκαρ, ἀξιοθαύμαστε.

Δίστιχον.

Πολύκαρπον δεῖξόν με τὸν σὲ ὑμνοῦντα
Γεράσιμον θεῖω Πολύκαρπε βίω.

**ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΗΘΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ
ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΑΙΓΙΝΗΣ
“ΓΝΩΡΙΣΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ,”**

Περὶ ἀνδρείας.

Ἄνδρεία εἶναι τὸ νὰ μένη κανεὶς ἀτάραχος ἀπὸ τὸν φόβου τοῦ θανάτου· νᾶχη θάρρος ἐμπρὸς στὶς δυσκολίες τῆς ζωῆς· νᾶναι τολμηρὸς στοὺς κινδύνους· καὶ νὰ προτιμᾷ νὰ πεθάνῃ παλληκαρίσια κι' ὠραῖα, παρὰ νὰ σωθῆ σντροπιασμένα. Καὶ λογιᾶζω σὰν πολὺ ἀνδρειότερο ἐκεῖνον ποὺ κυριαρχεῖ στὶς ἐπιθυμίες του κι' ὄχι αὐτὸν ποὺ νικᾷ τοὺς ἐχθροὺς του· γιατί τὸ νὰ νικῶσωμε τὸν ἑαυτὸ μας εἶναι, χωρὶς ἄλλο πολὺ δυσκολώτερο πρᾶγμα. Ἄνδρειος δὲν εἶναι μονάχα αὐτὸς ποὺ νικᾷ στὴ μάχη τὰ ἐχθρὸ του, ἀλλὰ κι' αὐτὸς ποὺ τιμονεῦει σωστὰ τὶς ἐπιθυμίες του καὶ τὶς ἡδονές· γιατί πολλοὶ ποὺ ἐνίκησαν τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἔγιναν σκλάβοι στὶς ἐπιθυμίες τοὺς καὶ στὰ πάθη τοὺς. Ὅπως ὁ ὁ Πλάτωνας ἀναφέρει στοὺς ὅρους του «ἀνδρεία εἶναι μιὰ ψυχικὴ ιδιότητα, ποὺ μένει ἀμετακίνητη καὶ σταθερὴ ἐμπρὸς στοὺ φόβου· εἶναι θάρρος πολεμικὸ καὶ γνώση τῶν πολεμικῶν πραγμάτων· εἶναι αὐτοκυριαρχία τῆς ψυχῆς ἐμπρὸς στὰ φοβερὰ καὶ τὰ δεινὰ· εἶναι τόλμη ποὺ δυναμώνει καὶ βοηθεῖ τὴν φρόνηση· εἶναι θάρρος ἐμπρὸς στὴν προσδοκία τοῦ θανάτου· εἶναι ἡ ιδιότητα τῆς ψυχῆς ποὺ προστατεύει τὸν νοῦ μας στὸ νὰ στοχάζεται τὰ σωστὰ καὶ τὰ φρόνιμα ἐμπρὸς στὸν κίνδυνου· εἶναι παλληκαριά ποὺ ἀντιζυγίζει τὸν κίνδυνου, ὅταν φανερωθῆ· εἶναι ἀνδρεία ποὺ μᾶς δυναμώνει στὴν ἀρετὴ. Εἶναι ἀταραξία τῆς ψυχῆς ἐμπρὸς στὶς δυσκολίες, εἶναι ἀγκυρα ποὺ μᾶς στηρίζει, μὲ σωτήριες ἀλήθειες, στὶς συμφορές· εἶναι ἐμπειρία πολέμου· εἶναι ιδιότητα ποὺ μᾶς συνηθίζει νὰ συμμορφωνώμαστε στὶς ἐπιταγές τοῦ νόμου.

Εἰκόνα τῆς ἀληθινῆς ἀνδρείας.

Ἡ ἠθικὴ ἀνδρεία εἶναι ἀρετὴ, ποὺ φανερώνεται σὰν ἠθικὸ σθένος, χάρις στὸ ὁποῖον αὐτὸς ποὺ τῷχει ἀναδειχνεται ἀνώτερος σ' ὄλα τὰ δυσάρεστα περιστατικὰ τῆς ζωῆς καὶ σ' ὄλες τὶς ἀντίδρομες περιπέτειες ποὺ συναντᾷ. Καὶ στέκεται ἱκανὸς νὰ μένη ἀλύγιστος καὶ νὰ μὴν ὑποχωρῆ στὴν πίεση καὶ στὸ βάρος κάθε τυχόν συμφορᾶς ποὺ τὸν βρίσκει καὶ στερεωμένος ἀκλόνητα στὴν πίστη του καὶ στὶς θρησκευτικὲς του πεποιθήσεις. Ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ κανόνας ποὺ ρυθμίζει τοὺς

στοχασμούς του, και τὸ μέτρο πού μ' αὐτὸ μετρά τις ἐνέργειές του. Τὰ κακὰ πού τὸν βρίσκουν δὲν κλονίζουν, οὔτε στὸ παραμικρότερο σημεῖο, τὰ γενναῖά του φρονήματα και συναισθηματα. Καὶ κανένας πειρασμός, οὔτε ὑλικὸς και σαρκικὸς οὔτε και ἠθικὸς δὲν ἔχει τὴν δύναμη νὰ λυγίση τὴν σταθερότητά του στὶς ἀρχές του και στὶς πεποιθήσεις του· καμμιά φοβέρα δὲν μπορεῖ νὰ τὸν τρομάξη και καμμιά στέρηση κι' ἀπώλεια δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ τὸν κάμη ν' ἀλλάξη γνώμη και νὰ δεχθῆ κάτι πού εἶναι ἀντίθετο πρὸς τὸν ἠθικὸ νόμο. Καμμιά κακία δὲν κατορθώνει νὰ νικήση τὸ ἠθικὸ του σθένος και τὴν ἠθική του ἀνδρεία. Αὐτὴ τὸν ὀδηγεῖ ν' ἀγωνίζεται στὸ στάδιο τῶν ἀρετῶν· αὐτὴ τὸν φέρνει στὸ μαρτύριο γιὰ τὴν ἀλήθεια και τὴν δικαιοσύνη· αὐτὴ τὸν παρακινᾷ πρὸς τὴν τελειότητα· αὐτὴ στολίζει τοὺς φίλους της μὲ βασιλικὴ πορφύρα κι' αὐτὴ τοὺς κάνει περίβλεπτους και μακαριστοὺς μέσα στὴν πολιτεία· κι' αὐτὴ τοὺς εἰσάγει στὴ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Αὐτὸς πού ἔχει ἠθικὴν ἀνδρεία εἶναι εὐγενικὸς, φίλος τῆς ἀλήθειας, τίμιος, εἰλικρινής, γενναῖος, μεγαλόψυχος καλωσυνᾶτος και γεμᾶτος ἀπὸ ἀνεκτικότητα, συμπάθεια και ὑπομονή, εἶναι σταθερὸς στὰ φρονήματά του, ἔχει μεγαλοφροσύνη κι' αὐταπάρνηση, και στολίζεται μ' ἐλευθεριότητα, μὲ ἀξιοπρέπεια και μεγαλοπρέπεια. Τίποτα τὸ ταπεινὸ δὲν βρίσκει θέση μέσα στὴν καρδιά του· αἰσθάνεται ἀπουκρουστικότητα γιὰ κάθε φαῦλο και κακὸ και προσεταιρίζεται κι' ἔχει φίλους του τοὺς καλοὺς και τοὺς ἀγαθοὺς. Εἶναι δὲ πρὸς ὅλους εὐεργετικὸς και δὲν ξέρει τὴν ἐκδίκηση και τὴν ἀνταπόδοση τοῦ κακοῦ, καθὼς και τί θὰ πῆ μνησικακία. Καὶ μόνο τὸ καλὸ στοχάζεται και κάνει, γιὰ νὰ ἐπικρατήση ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἠθικὰ γενναῖος ἄνθρωπος θυμᾶται πάντα τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου μας· «Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι». Καὶ ὁ Κλήμης περιγράφοντας τὴν ἠθικὴ αὐτὴν ἀνδρεία λέει· «Χαρακτηριστικὸ τῆς ἀνδρείας δὲν εἶναι τὸ νὰ ὑπομένη μονάχα τὰ διάφορα δυσάρεστα περιστατικὰ τῆς ζωῆς, ἀλλὰ και τὸ νὰ νικᾷ τις ἐπιθυμίες και τις ἡδονές, και νὰ κυβερνᾷ και τις λύπεις και τὸν θυμὸ· και γενικὰ ν' ἀντιμάχεται ἀποτελεσματικὰ σὲ καθετὶ, πού μὲ τὴ βία ἢ μὲ τὴν ἀπάτη μπορεῖ νὰ μᾶς τραβήξη πρὸς τὸ κακὸ. Γιατὶ δὲν πρέπει νὰ ὑπομένωμε τις κακίες μονάχα και τὰ κακά· ἀλλὰ κι' αὐτὰ πού εἶναι φοβερά κι' ἀβάσταγα».

Ὁ πραγματικὰ ἀνδρείος ἄνθρωπος εὐλογεῖ πάντα του και δοξάζει τὸν Θεὸ «πάντων ἕνεκεν» κι' ὅλη ἡ πολιτεία του κι' ὅλη του ἡ προσπάθεια εἶναι, τὸ πῶς θ' ἀρέση στὸ Θεὸ μονάχα. Μακάριος εἶναι ὁ ἄνθρωπος, πού ἀπόκτησε τὴν ἠθικὴν

άνδρεία γιατί όδοιπορεΐ με ασφάλεια στο δρόμο τής σωτηρίας του.

Περὶ τῆς ἠθικῆς ἀνανδρείας.

Ἡθικὴ ἀνανδρεία εἶναι ἡ ἔλλειψη ἠθικῆς γεναιότητος ποῦ φανερώνεται σὰν ὑποχωρητικότητα, σὰν ἓνα εἶδος ἐνδοτικότητας καὶ ὑποταγῆς, σὰν ἦττα καὶ σὰν δουλεία. Ἡ ἠθικὴ ἀνανδρεία εἶναι μιὰ ἀνυπολόγιστη ἀδυναμία κι' ἀτονία, κι' ἀπ' αὐτὴν πηγάζουσε ὅλες οἱ παρεκτροπές, κι' ὅλες οἱ ἁμαρτίες. Γιατὶ αὐτὸς ποῦ δὲν ἔχει τὸ σθένος καὶ τὴν ἠθικὴ παλληκαριά ν' ἀντισταθῆ στοὺς ἐξωτερικοὺς πειρασμοὺς καὶ σ' αὐτοὺς ποῦ γεννιοῦνται μέσα του καὶ μέσα στὴν καρδιά του, δὲν μπορεῖ νὰ μείνῃ σταθερὸς στὴν ἀρετὴ καὶ ν' ἀντιπαλαίση ἀποτελεσματικὰ με τὴν ἁμαρτία. Ὁμολογεῖ τὴν ἀσχημιὰ καὶ τὴν δυσωδία τῆς ἁμαρτίας, δὲν ἔχει ὅμως τὴν δύναμη νὰ τῆς ἀντιταχθῆ, καὶ νὰ μείνῃ ἀμετακίνητος στὸν πόθο καὶ στὴ λαχτάρα τοῦ καλοῦ. Μιὰ μικρὴ πίεση ἐξουδετερώνει τὴν δύναμή του καὶ μιὰ μικρὴ δοκιμασία νικᾷ κι' ἐκμηδενίζει τὸ θάρρος του. Μιὰ συμφορὰ ποῦ τοῦ λαχάινει τοῦ κατακυριεύει τὴν ψυχὴ κι' ἓνα ἀντίξοο περιστατικό, ἀπ' αὐτὰ ποῦ συμβαίνου συχνὰ στὴ ζωὴ μας, τὸν καταβάλλει. Καὶ νικιέται στὸν ἀγῶνα, καὶ παραδίνει τ' ἄρματα προτοῦ νὰ μπῆ καλὰ-καλὰ στὴν μάχη.

Αὐτὸς ποῦ εἶναι ἠθικὰ ἀνανδρος, εἶναι καὶ στὸν πόλεμο με τοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδος του τέτοιος· ἐπειδὴ εἶναι δειλὸς καὶ ὑπερβολικὰ φιλόζωος, καὶ πάντα του ὑποχωρεῖ γιὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴ του, καὶ γιὰ νὰ μὴν κινδυνέψῃ μ' ὅποιοδῆποτε τρόπο. Φοβᾶται μήπως χάσῃ τίποτα ἀπὸ τὰ καλὰ του κι' ἀπὸ τ' ἀγαθὰ του καὶ μήπως ἀποστερηθῆ τὴν καλοπέρασὴ του. Τρέμει μήπως πάθῃ τίποτα ἢ ὑγεία του, καὶ φεύγει καὶ λιποτακτεῖ, γιὰ νὰ μὴν σκοτωθῆ σὲ κάποια σύγκρουση. Ἐνας ποῦ δὲν ἔχει ἠθικὸ σθένος, θυσιάζει στὸ συμφέρον του τὰ συμφέροντα τοῦ σύνολου καὶ οὔτε λογιάζει τίποτα αὐτὸ ποῦ συμφέρει στὴν κοινωνία μπροστὰ στὸ δικό του συμφέρον. Κι' ἔτσι προδίνει εὐκόλα τὴν πατρίδα του καὶ θυσιάζει μ' ἀνυσειδησία τὰ ὅσια καὶ τὰ ἱερά, γιὰ νὰ μὴν τὸν ἀγγίξῃ κάποιο κακό.

Ὁ ἠθικὰ ἀνανδρος κατανατᾷ νὰ γίνῃ νικημένος ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὴν κακία, ἐλεεινὸς ἄνθρωπος, κι' ὀλέθριος κι' ἐπικίνδυνος σ' ὅλους· γι' αὐτὸ τὸν κάθε τέτοιο, πρέπει νὰ τὸν ἀποκρούῃ ὁ καθένας ἀπὸ κοντὰ του, σὰν ἀνανδρο σὰν δειλὸ καὶ σὰν κακοῆθη.

Τὸ θάρρος καὶ τὸ θράσος.

Θάρρος εἶναι ἡ στοχαστικὴ καὶ φρόνιμη κίνησις τῆς ψυχῆς πρὸς κάθετι πού ἀξίζει νὰ τὸ τολμοῦμε καὶ νὰ τὸ ἐπιχειροῦμε· καὶ θράσος εἶναι τ' ἀστόχαστο καὶ τ' ἀλόγιαστο ξεκίνημα τῆς ψυχῆς γιὰ νὰ κἀνῃ κάτι πού εἶναι παραπάνω ἀπὸ τὴν δύναμὴ τῆς.

Ὁ θαρραλέος ἄνθρωπος ἀποτολμᾷ κάτι μὲ στόχασσι καὶ ἔχοντας ἐπίγνωσι γιὰ τὸν κίνδυνον πού ἐνδεχόμενα θὰ διατρέξῃ· αὐτὸς ὅμως πού εἶναι θρασὺς κινιέται ἀστόχαστα καὶ ἀγνοώντας τὸν μέγαν κίνδυνον τοῦ πράγματος. Κι' ὁ μὲν θαρραλέος, ὅταν καταπιαστῆ μὲ κάτι προχωρεῖ στὸν ἀγῶνα χωρὶς νὰ φοβηθῆ καὶ ὄχι μονάχα δὲν ὑποχωρεῖ καὶ δὲνπισωπλατίζει, ἀλλὰ μάχεται παλληκαρίσια καὶ ἀνυποχώρητα γιὰ νὰ ἐπικρατήσῃ. Καὶ πέφτει στὸ πεδίου τῆς μάχης γιὰ τὴν πατρίδα καὶ γιὰ τὰ ὅσια καὶ τὰ ἱερά καὶ γιὰ τὸ δίκαιο καὶ γιὰ τὴν ἀλήθεια. Καὶ ποτε καὶ σὲ καμμιά περίστασι δὲν ὑποχωρεῖ καὶ δὲν ἀλλάζει πορεία. Ὁ θρασὺς ὅμως, ξεκινώντας γιὰ τὴν μάχην, κυριαρχεῖται ἀπὸ τὸν φόβον καὶ ἀπὸ τὸν τρόμον, ὅταν ἀντιμετωπίσῃ τὸν θάνατον, καὶ φεύγει καὶ γίνεται λιποτάκτης, μ' ἓνα μοναδικὸ στοχασμὸ καὶ φροντίδα, τὸ πῶς δηλαδὴ θὰ σωθῆ. Ὁ θαρραλέος εἶναι γενναῖος, ἀνδρεῖος, μεγαλόψυχος, φρόνιμος. Ὁ θρασὺς εἶναι φοβιστάρης, ἄνανδρος, μικρόψυχος καὶ μαρός.

Περὶ δειλίας.

Ἡ δειλία εἶναι πάθος μιᾶς ψυχῆς ἀδύναμης, καὶ κυριαρχημένης ἀπὸ τὸν φόβον· εἶναι μικροψυχία καὶ ἀτολμία, καὶ ἔλλειψι μαχητικῆς γενναιότητος· εἶναι ἀστάθεια τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ φρονήματος, πού κινουῦνται ἄρρυθμα καὶ ἄτακτα ἐμπρὸς στὰ διάφορα δύσκολα περιστατικά. Εἶναι λιποψυχία μπροστὰ στὸν κίνδυνον· εἶναι ἀγυμνασιὰ γιὰ μάχην καὶ γιὰ ἀγῶνες· εἶναι ἔλλειψι διαθέσεως καὶ χαρακτήρα, πού νὰ κἀνῃ νὰ στοχαζώμαστε τὸ σωστὸ μπροστὰ στὸν κίνδυνον· εἶναι ἀνυπαρξία πνευματικῆς ἐτοιμότητος· εἶναι ἔλλειψι ἠθικῆς γενναιότητος, ἀνυπαρξία φρονήματος καὶ εἶναι ἀκόμη ὑποχωρητικότητα πρὸς τὴν φαυλότητα. Ἡ δειλία ὑποδουλώνει τὸν ἐλεύθερον ἄνθρωπον καὶ κάνει αὐτὸν πού τὸν ἐκυρίεψε προδότη τῆς πατρίδας του, τὸν σπρώχνει στὴν ἀτιμία καὶ στὴν ντροπή, καὶ τὸν πείθει νὰ καταφρονᾷ τοὺς νόμους τῆς πατρίδας του, νὰ γίνεται λιποτάκτης καὶ ν' ἀποτολμᾷ κάθε ἀπρέπεια καὶ κάθε ἀσέβεια πρὸς τὰ ὅσια καὶ τὰ ἱερά. Ὁ δειλὸς εἶναι ποταπὸς καὶ ἄνανδρος

καὶ σιχαμερὸς καὶ πρόστυχος καὶ φιλοτόμαρος κί' ἐγωϊστῆς οὐτίδανὸς κί' ἀνάξιος. Κί' ἐπάνω ἀπ' ὄλα βάζει τὴν σωτηρία του καὶ τὴν ἀπαλλαγὴ του ἀπὸ κάθε κίνδυνου· κί' οὔτε δίνει καμμιά σημασία γιὰ τὴν δόξα καὶ γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς πατρίδας του. Ὁ δειλὸς εἶναι ντροπὴ καὶ εἶναι στίγμα γιὰ τὴν πατρίδα του.

Περὶ εὐτολμίας, τολμηρίας καὶ ἀτολμίας.

Εὐτολμία, εἶναι ἡ κίνησις τῆς ψυχῆς μας, πού τὴν κάνουμε θαρρετά, γιὰ νὰ πραγματοποιοῦμε τὴν ἀρετὴ, τὸ καλὸ, τὸ ἀγαθὸ, τὸ δίκαιο κί' αὐτὸ πού εἶναι τὸ χρέος μας καὶ τὸ καθήκον μας.

Τολμηρία δὲ εἶναι ἡ θρασύτητα, ἡ αὐθάδεια καὶ ἡ ἀπερισκεπτή κί' ἀλόγιστη κίνησις τῆς ψυχῆς μας, γιὰ κάθε ἀσυνεσία κί' ἀστοχασιά.

Ἡ εὐτολμία εἶναι ἀρετὴ· ἡ τολμηρία ὅμως εἶναι κακία. Ὁ εὐτολμος ἄνθρωπος εἶναι φρόνιμος, μετρημένος, ἐνάρετος καὶ ἀγαπᾷ τὴν ἀλήθεια καὶ καθετὶ πού εἶναι δίκαιο καὶ σωστὸ· κί' ὅτι καὶ νὰ κάνη εἶναι γιὰ τὸ καλὸ καὶ γιὰ τὴν προκοπὴ τοῦ ἀγαθοῦ. Αὐτὸς δὲ πού ἔχει τολμηρία εἶναι ἄνθρωπος θρασυθάρδης κί' ἀδικος καὶ κακοποιός.

Ἀτολία δὲ εἶναι ἡ δειλία, ἡ μικροψυχία καὶ ἡ ἔλλειψις γενναιότητος. Ὁ ἀτολμος δὲν ἐπιχειρεῖ τίποτα, κί' ὄλο ἀναβάλλει αὐτὰ πού θέλει νὰ κάνη· εἶναι βραδυνούσης, κί' ὄλο ἀποφασίζει καὶ ξαναποφασίζει, ὄλο μετρᾷ καὶ προχωρεῖ καὶ ξανασταματᾷ· βαδίζει, μὰ κί' ὄλο κοντοστέκεται, ἀργοπορᾷ, συμμαζεύεται, καὶ ὑπόσχηται, γιὰ νὰνακαλέση τὴν ἄλλην ὥρα τὴν ὑπόσχεσή του. Ὁ ἀτολμος ἄνθρωπος εἶναι στάσιμος καὶ δὲν ἐνεργεῖ, παρὰ μονάχα πού τοῦ φαίνονται ὄλως διόλου ἀκίνδυνα.

Περὶ ἀκακίας.

Ἀκακία εἶναι ἡ ἀθωότητα καὶ ἡ καθαρότητα τῆς καρδιάς καὶ ἡ ἰσιάδα καὶ ἡ τιμιότητα στοὺς λογισμοὺς. Καὶ πιστοποιεῖ κί' ἐκφράζει τὴν καλωσύνη τῆς ψυχῆς, πού δέχεται καὶ πολλαπλασιάζει τὸν σπόρο τῆς ἀρετῆς. Γι' αὐτὸ ἡ ἀκακία εἶναι ὁ ἀντίποδος τῆς πονηριάς.

Ὁ Μέγας Βασίλειος χαρακτηρίζει τὴν ἀκακία «σὰν τὸ ξεμάκρεμα τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἁμαρτία πού τὸ ἐπιτυχαίνει μὲ τὸν νηφάλιο λογισμό, μὲ τὴν ἀδιάκοπη προσευχὴ καὶ μὲ

Ὁ σπαραγμὸς τῆς ἐλληνικῆς Πόλεως

Η ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΑΤΑΝΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Μιὰ θρασεῖα Ἀλβανικὴ ἀξίωση

Ξαναγυρίζουμε στὶς προοπτικὲς τοῦ 1966. Ὁ καινούργιος χρόνος ποὺ ἔχαιρετήσαμε πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες ἂν ἐδημιούργησε σχετικὲς αἰσιόδοξες προοπτικὲς γιὰ μιὰ νέα ὁμαλὴ καὶ εὐτυχὴ περίοδο σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἐλληνικῆς ζωῆς—ἐθνικῆς, θρησκευτικῆς, κοινωνικῆς—ἐσκόρπισε μαῦρα σύννεφα καὶ πάλιν στὴν ζωὴ τοῦ ἀλυτρώτου ἐλληνισμοῦ τῆς βασιλίδος. Ἡ νέα τουρκικὴ κυβέρνησις, ποὺ προῆλθεν ἀπὸ τὶς τελευταῖες ἐκλογές, ἐπέδειξε ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἀνόδου της εἰς τὴν ἀρχὴν ἐχθρότητα καὶ πνεῦμα ἐξοντώσεως τοῦ ὁμογενοῦς στοιχείου τῆς Τουρκίας, τῶν θεσμῶν καὶ τῶν παραδόσεών του. Τὸ Κυπριακὸν ζήτημα ἐξακολούθησε ν' ἀποτελῆ τὸ ἔναυσμα ἑνὸς ἀγρίου ἐκβιαστικοῦ μένους. Καὶ ἀπὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὁ ὁμογενὴς πληθυσμὸς τῆς βασιλίδος καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀντιμετωπι-

τὸ νὰ μελετᾷ πάντα τοῦ τὸ καλὸ καὶ τὸ ἀγαθὸ· ξεριζώνοντας ἔτσι, ὅπως διόλου καὶ ἀπὸ τὴν ρίζα τοῦ τὸ κακό· κι' ἀποκτώντας τὴν προσηγορίαν τοῦ ἄκακου».

Ἡ ἀκακία εἶναι ἡ ἀγαθοσύνη τῆς ψυχῆς, ποὺ ἡ κακία καὶ ἡ πονηριά ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἀλλάξῃ, παρὰ μένει πάντα ἡ ἴδια κι' ἀνάλογη καὶ πραγματοποιεῖ πάντα τὸ καλὸ. Ὁ Χρυσόστομος λέγει γιὰ τὴν ἀκακία «πὼς εἶναι καὶ μίμηση τοῦ Χριστοῦ, κι' ὁμοίωση πρὸς τὴν θεῖαν εἰκόνα· γιατί ἄκακος κι' ὁσῖος εἶναι μονάχα ὁ Κύριος. Εἶναι φυλακτὸ τῆς ψυχῆς, καθαρτικὸ τῆς διάνοιας, ἡμέρωμα τῶν ἠθῶν, ἡσυχαστήριον τῶν λογισμῶν, ἡμερότητα τῆς ὄψης, πραότητα τῶν ματιῶν, ὄδηγὸς πρὸς τὴν φιλίαν, μητέρα τῆς ἀγάπης, ἀδελφὴ ὁμοδίαιτη τῆς πίστεως, τελείωση τῆς δικαιοσύνης, καὶ γενικὰ ἡ ρίζα κάθε ἀρετῆς καὶ τὸ θεμέλιον τῆς εὐγενικῆς καὶ ἀγαθῆς ὑπόστασης τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν ξέρει τί θὰ πῆ κακία, οὔτε καὶ θυμὸς κι' ἀγριάδα, οὔτε καὶ τὶς μηχανὲς ποὺ χρησιμοποιεῖ ἡ κακία· ἀλλὰ εἶναι σὰν μιὰ βασίλισσα, ποὺ δορυφορεῖται ἀπὸ ὅλες τὶς ἀρετές».

(Συνεχίζεται)

Ἀπόδοση ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

ζουν μίαν ἀτμόσφαιραν ἀποπνικτικὴν, μὲ ἐλάχιστες ἐλπίδες ν' ἀντιτάξουν καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν τὸ σθένος των πρὸς διάσωσίν των ἀπὸ φοβεροῦς κινδύνους. Τὸ ἐξοντωτικὸ πρόγραμμα διὰ τῆς ἀπελάσεως τῶν ὁμογενῶν ἀσχέτως ὑπηκοότητος, ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα προγραμματισμένα σχέδια τῆς Ἀγκύρας. Ἡ βαρβαρότης συμμαχοῦσα μὲ τὴν σατανικότητα ἐπιδιώκει ν' ἀνατρέψη καὶ ἐξοντώσῃ ὅτι ἐδημιούργησαν αἰῶνες καὶ παραδόσεις. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ αἱ ἐκκλησίες ἀποτελοῦν ἓναν ἀπὸ τοὺς πρωτεύοντας στόχους τοῦ ἀνθελληνικοῦ σχεδίου. Μετὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἐκκλησιῶν τῆς μεγαλονύμου κοινότητος τοῦ Γαλατᾶ ὑπὸ τῶν ὁπαδῶν τοῦ αὐτοκηρυχθέντος Πατριάρχου τῶν τουρκορθόδοξων — τοῦ Παπα-Εὐθύμ — ἐπεστρατεύθησαν οἱ ἄλβανοὶ ὀρθόδοξοὶ τὸ θρήσκευμα τῆς Πόλης. Μὲ ἰταμότητα ὑπερβαίνουσα κάθε ὄριον ἤρχισαν νὰ προβάλλουν ἀξιώσεις κληρονομίας ἐπὶ διαφόρων κεντρικῶν ἐκκλησιῶν ὅπως τῆς Ἁγίας Τριάδος τοῦ Πέραν καὶ ἐπὶ ἰδρυμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἑλληνικότης εἶναι ἀναμφισβήτητος. Μία ἀπὸ τὰς προβαλλομένας αὐθαιρέτους ἄλβανικὰς ἀξιώσεις εἶναι καὶ ἡ ἀξίωσις νὰ περιέλθῃ εἰς αὐτοὺς καὶ τὸ Ζάππειον Παρθενῶγειον. Ἴδρυμα μὲ ζωὴν δεκαετηρίδων πολλῶν, μὲ ἰστορίαν καὶ μὲ ἀπόδοσιν πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀξιοθαύμαστον. Αἱ περισσότερες ἐκλεκτὲς μητέρες καὶ ἄλλες γυναῖκες τῆς Πόλης ἐφοίτησαν καὶ ἐμορφώθησαν εἰς τὸ ἀνώτερον αὐτὸ ἑλληνικὸν ἐκπαιδευτήριον καὶ ἀπόφοιτὲς του σήμερον, μὲ γκριζὰ μαλλιά καὶ μὲ ἄσπρα πολλὰ ἐξ αὐτῶν, τιμοῦν μὲ τὴν θέσιν των ὡς μητέρες καὶ οἰκοδέσποινες τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἰστορίαν τῆς τροφῆς των σχολῆς. Οἱ ἐπιδιώκοντες τὸν σφετερισμὸν αὐτὸν ἄλβανοὶ προβάλλουν ὡς δικαιολογίαν τῆς θρασύτατης ἀξιώσεως των τὴν καταγωγὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐθνικοῦ εὐεργέτου καὶ ἱδρυτοῦ τοῦ ἐκπαιδευτηρίου, τοῦ Κωνσταντίνου Ζάππα. Ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ ἑλλην εὐεργέτης ἱδρυτὴς τοῦ Ζαππείου κατήγετο ἀπὸ τὴν κατεχομένην σήμερον βιαίως ὑπὸ τῆς Ἀλβανίας Βόρειον Ἠπειρον. Ἰσχυρισμὸς προκαλῶν εἰρωνεῖαν καὶ ἀγανάκτησιν. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον θὰ ἔπρεπε ἀσφαλῶς νὰ προβληθῇ ἀξίωσις καὶ ἐπὶ τοῦ Ζαππείου μεγάρου τῶν Ἀθηνῶν, ἱδρυτῆς τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ αὐτὸς μεγάλος ἑλλην Ἠπειρώτης εὐεργέτης. Εἶναι εὐνόητος ἡ ἀνησυχία πού ἐπροκάλεσε μεταξὺ τῶν ἑλλήνων τῆς Βασιλίδος ἡ προβληθεῖσα αὐτὴ ἄλβανικὴ ἀξίωσις, πίσω ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶναι ὀλοφάνερη ἡ πρόθεσις τῶν τούρκων ὅπως ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὴν κυριότητα τῶν ὁμογενῶν, ἀσχέτως πρὸς τὸν μικρὸν ἀριθμὸν τῶν παραμενόντων, τὸ πνευματικὸν αὐτὸ ἱδρυμα, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ πέρασμα τόσων δεκάδων χρόνων ἐδημιούργησε τὸν ἑλληνικὸν γυναικεῖο χαρακτήρα καὶ ἔδωσε

τις καλλίτερες διδασκάλισες τοῦ ἔθνους καὶ τις ἐκλεκτώτερες μητέρες. Θὰ πραγματοποιηθῆ ἡ ἀλβανικὴ αὐτὴ ἀπειλή; Τὸ ἐρώτημα αὐτὸ προβάλλεται μὲ πολλὴν ἀγωνίαν. Καὶ συμμερίζονται τὴν ἀγωνίαν αὐτὴν καὶ αἱ πολυάριθμες ἀπόφοιτες τοῦ Ζαππείου ποὺ ἔχουν ἀπὸ καιροῦ ἐγκατασταθῆ στὰς Ἀθήνας καὶ ἔχουν δημιουργήσει μὲ τὴν κίνησιν τῶν καὶ μὲ τὴν εὐλαβικὴν ἀνάμνησιν μεγάλων διδασκαλισσῶν τῶν, ὅπως ἡ Κεχαγιᾶ καὶ ἡ Εὐθαλία Ἀδάμ, μιὰ ἰδικὴν τῶν ἀτμόσφαιραν καὶ ζωὴν.

★

Μεγαλυτέραν ἀγωνίαν προκαλεῖ τὸ πρόβλημα τῆς θέσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἡ διατυπωθεῖσα πρότασις τοῦρκου γερουσιαστοῦ, ὅπως, ἐφ' ὅσον ἡ Τουρκία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταργήσῃ τὸ Πατριαρχεῖον, νὰ διατάξῃ τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀγκυραν διὰ νὰ εὐρίσκεται ἀποξενωμένο τοῦ χριστιανισμοῦ, ποὺ ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν μὲ αὐτὸ καὶ ἰδίως νὰ εὐρίσκεται ὑπὸ τὸν στενὸν ἔλεγχον τῶν Τούρκων καὶ ὁ Πατριάρχης, ἦτο φυσικὸν νὰ καταθορυβήσῃ καὶ τὸ Φανάριον καὶ τὴν ὁμογένειαν τῆς Πόλης καὶ ὅλον τὸν ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν χριστιανικὸν κόσμον. Μιὰ τοιαύτη μεταφορὰ θὰ ἰσοδυναμοῦσε πρὸς ταπεινώσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, μὲ τὴν χρονολογουμένην ἀπὸ τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς αἴγλην του καὶ μίαν ὑποδουλώσῃ του ἀπαράδεκτον. Μέχρι στιγμῆς βέβαια ἡ κυβέρνησις τῆς Ἀγκύρας δὲν ἐξεδηλώθη ὑπὲρ τοῦ σχεδίου αὐτοῦ τῆς ἐκδιώξεως τοῦ Πατριαρχείου ἀπὸ τὸ Φανάρι, φοβούμενη τὴν πανορθόδοξον καὶ διεθνῆ ἐκδήλωσιν. Αἱ προτάσεις ὅμως καὶ αἱ σχετικαὶ εἰς τὴν τουρκικὴν Ἔθνοσυνέλευσιν ἐπερωτήσεις καθὼς καὶ ὁ θόρυβος τῶν τουρκικῶν ἐφημερίδων δημιουργοῦν ἕνα ψυχρὸν πόλεμον, ὁ ὁποῖος κρατεῖ εἰς συγκίνησιν καὶ φόβον τὸν ὀρθόδοξον χριστιανικὸν κόσμον. Εἰς τὸν θόρυβον αὐτὸν ἠκούσθησαν καὶ μερικὲς φωνὲς περὶ ὑποχρέωσεως σεβασμοῦ τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης. Αἱ φωναὶ ὅπως αὐταὶ δὲν φαίνονται καὶ τόσον σοβαραὶ. Διότι δυστυχῶς αἱ συνθήκαι κατεπατήθησαν τόσον ἀπὸ τὰς ἐκάστοτε τουρκικὰς κυβερνήσεις ὥστε νὰ μὴ ὑπολογίζῃ κανεὶς πλέον σοβαρὰ εἰς τὸν σεβασμὸν αὐτῶν. Οὔτε καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογίζῃ τὸ ὁμογενὲς στοιχεῖον τῆς Πόλης εἰς μίαν ἐνδεχομένην γενικωτέραν ἐπέμβασιν διὰ τὴν προστασίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Τὸ μένος σιρέφεται καὶ κατὰ τῆς θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης. Ὁ γραφικὸς λόφος τῆς νήσου, ποὺ ἐρημώθηκε μὲ τὴν ἀναγκαστικὴν διάλυσιν τῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς, κινδυνεύει τῶρα ἀπὸ τὴν ἀπειλήν τῆς πλήρους ἐξαφανίσεως κάθε ὀρθοδόξου πνοῆς. Ἡ σχολὴ αὐτὴ ποὺ ἐμόρφωσε τοὺς ἐκλεκτωτέρους ἱεράρχας τῆς ὀρθόδοξου ἐκκλησίας, ἀπὸ πολλοῦ ἀπετέ-

λεσε στόχο τῶν τούρκων, οἱ ὅποιοι ἤρχισαν, παρὰ τὰς συνθήκας, νὰ ἐπιβάλλουν ὠρισμένους περιορισμούς, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ φοιτοῦν καὶ μορφώνονται εἰς αὐτὴν καὶ ὀρθόδοξοι ἱερωμένοι ἄλλων κρατῶν.

★

Συμπλήρωμα τῶν ἀνθελληνικῶν σχεδίων ποῦ ἀντιμετωπίζει σήμερον ἡ ὁμογένεια εἶναι καὶ ὁ ἐξαφανισμὸς τοῦ ὁμογενοῦς στοιχείου ἀπὸ τὴν Ἰμβρο καὶ τὴν Τένεδο, τὰς δύο αὐτὰς νήσους ποῦ ἔχει κατοχυρωθῆ τὸ καθεστῶς καὶ ἡ θέσι τῆς πλειοψηφίας τῶν ἐλλήνων κατοίκων των ἀπὸ τὴν συνθήκην τῆς Λωζάνης. Ἐδρα μητροπολίτου Ἕλληνας ἀπὸ παλαιῶν χρόνων ἡ Ἰμβρος, χωρὶς οὐδέποτε οἱ Ἕλληνες καὶ τῶν δύο νήσων, ποῦ τοὺς διέκρινε ἡ φιλειρηνικότης καὶ ἡ νομοτάγεια, νὰ δώσουν ἀφορμὴν εἰς ἀντίποινα τῶν κατακτητῶν των. Τὴν ἀφορμὴν τὴν εὐρήκαν τώρα οἱ κατακτηταὶ καὶ μελετοῦν τὸν πλήρη ἐκτουρκισμό τῶν δύο αὐτῶν νήσων, μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ἐνδείκνυται ν' ἀποβοῦν αἱ δύο αὐταὶ νῆσοι κέντρα στρατιωτικὰ, μὴ ἐπιτρέποντα τὴν παραμονὴν πληθυσμῶν ξένων ὅπως ὁ Ἕλληνικὸς, ἰδίως μάλιστα ὁ Ἕλληνικὸς...

★

Ὁ καινούργιος χρόνος εὐρίσκει ἔτσι τὴν ὁμογένεια τῆς Τουρκίας νὰ βάλλεται ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Τὸ Πατριαρχεῖον, οἱ ἐκκλησίαι τὰ ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα, ὁ πληθυσμὸς καὶ ἡ ζωὴ ἐν γένει ἡ Ἕλληνικὴ καὶ ἡ χριστιανικὴ. Καὶ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Θὰ παραμείνουν μέχρι τέλους ἀδιάφοροι οἱ ὑπογράψαντες τὴν κατοχυρωτικὴν τῆς Ἕλληνικῆς μειονότητος συνθήκας; Τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα αὐτὸ δίδει ἡ αὐξανομένη διαρκῶς ἀμφιβολία καὶ ἀγωνία. Ὁ Ἕλληνισμὸς ὡς θρησκεία καὶ ὡς κοινωνικὴ ἐκδήλωσις ἐμφανίζεται τὶς ἡμέρας αὐτῆς εἰς μία θέσι ἰσοδυναμοῦσα πρὸς ψυχορράγημα. Μόνον ἓνα θαῦμα δύναται νὰ περιφρουρήσῃ καὶ σῶσῃ αὐτόν. Καὶ ἀναμένετε τὸ θαῦμα αὐτὸ ἀπὸ τὴν παράδοσιν καὶ τὴν ψυχὴν τῆς φυλῆς μὲ τὴν χριστιανικὴν εὐλογία, ἡ ὅποια παρὰ τὴν ἐξόντωσιν μὲ τὴν ὅποια ἀπειλεῖται, διατηρεῖ πάντοτε τὴν θεϊκὴν αὐτὴν εὐλογίαν ὡς ἀκόμητον πρόμαχον.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχυδρομικὰς ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειώσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

«ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ»

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΨΥΧΩΦΕΛΕΙΣ ΕΠΙΣΤΑΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ «ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ»

Ἐπὶ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΩΣ

Νὰ μὴν κρατήσης γιὰ ἐνέχυρο τὸ σκέπασμα τοῦ φτωχοῦ καὶ νὰ μὴν ἀναβάλης νὰ πληρώσης τὸ μεροκάματό του.

Ὁ νόμος ἐπέτρεπε στοὺς Ἑβραίους νὰ παίρουν οἱ δανειστὲς ἐνέχυρα ἀπὸ τοὺς χρεοφειλέτες, πού νὰ κρατᾶνε, γιὰ τὴν ἀσφάλειά τους, ὥσπου νὰ πάρουν πίσω τὰ χρήματα πού ἐδάνεισαν. Κι' αὐτὸ μονάχα παραγγέλλει νὰ μὴν μπορῆ δηλαδή ὁ δανειστής νὰ μπαίνη βίαια στὸ σπίτι τοῦ χρεοφειλέτη, καὶ νὰ διαλέγη γιὰ ἐνέχυρα ὅ,τι τοῦ ἀρέσει κι' ὅ,τι εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὶς ἀνάγκες τὸν χρεώστη του. Κι' ὠριζε νὰ στέκη ἀπ' ἔξω κι' ὁ χρεώστης του νὰ τοῦ φέρη καὶ νὰ τοῦ δίνη, πού νὰ ἰσοζυγιάζη πρὸς τὸ δάνειο πού ἐπῆρε. «Οὐκ εἰσελεύση εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐνεχυρόσας... ἔξω στήση... καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐξοίσει σοι τὸ ἐνέχυρον ἔξω...» (Δευτ. κδ', 10—11).

Ὅταν ὅμως εἶναι φτωχὸς ὁ χρεώστης, τότε δὲν ἀπαγορεύει ὁ νόμος νὰ μπῆ ὁ δανειστής στὸ καλύβι του· γιὰτὶ κι' ἂν μπῆ, τί θᾶβρη νὰ διαλέξη, γιὰ ν' ἀσφάλιση τὰ χρήματά του; Ὁ φτωχὸς δὲν ἔχει νὰ τοῦ δώσῃ γιὰ ἐνέχυρο τίποτε ἄλλο, παρὰ τὰ σκεπάσματά του. Καὶ στὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἀπαγορεύει στὸ δανειστὴ ὁ νομοθέτης νὰ τὸ πάρη· μὰ κι' ἂν τοῦ τὸ δίνη, νὰ τὸ κρατήσῃ. «Οὐ κοιμηθήσῃ ἐν τῷ ἐνεχύρῳ αὐτοῦ· ἀποδώσει ἀποδώσεις τὸ ἐνέχυρον αὐτοῦ πρὸς δυσμὰς ἡλίου καὶ κοιμηθήσεται ἐν τῷ ἱματίῳ» (Δευτ. κδ', 19).

Ἡ διάταξις αὐτὴ τοῦ νόμου εἶναι φιλόπτωχη καὶ φιλάνθρωπη· ὅπως τέτοια εἶναι καὶ ἡ παρακάτω διάταξις, πού ἀπαγορεύη νὰ κρατᾶ κανεὶς τὸ ἡμερομίσθιο τοῦ ἐργάτη καὶ παραγγέλλει νὰ τὸν πληρῶνῃ καθημερινῶς,

για νὰ μὴν στενοχωριέται· «Αὐθημερὸν ἀποδώσεις τὸν μισθὸν αὐτοῦ· οὐκ ἐπιδώσεται ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῶ». (Δευτ. κδ, 15).

Γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό, γιὰ τὴν καθημερινή δηλαδὴ ἀμοιβὴ τῆς δουλειᾶς του στὸν ἐργάτη, ὁ Φίλων ὁ Ἰουδαῖος κάνει, γράφοντας σχετικὰ, τὴν ἀριστη σκέψη, πὼς οἱ διαταγές αὐτές ἐγίνονταν, ἢ ἔπρεπε νὰ γίνωνται, ἀνασχετικὲς ἀπὸ βαρύτερες παρανομίες· γιατί ποιὸς θὰ τολμοῦσε νὰ κλέψῃ καὶ ν' ἀρπάξῃ τὸ δίκιο τοῦ ἄλλου, ὅταν ὁ νόμος τοῦ ἀπαγόρευε νὰ καθυστερήσῃ τὸ ἡμεροκάματο τοῦ ἀνθρώπου, ποῦ τοῦ ἐδούλευσε; «Ἄρα οὐκ ἐναργεῖ δείγματα ταῦτ' ἐστὶ προφυλακῆς μειζόνων ἀδικημάτων ; ὁ γὰρ νόμος ὁ οὐδὲ μισθὸν τῶν ἐκπρόθεσμον γενέσθαι, οὗτος οὐ πολὺ πρότερον ἀρπαγὴν ἀπαγορεύει καὶ κλοπὴν καὶ χρεωκοπίαν, καὶ ὅσα τούτοις ὁμοιότροπα ;»

Γιὰ τὸν παραπάνω νόμον, ποῦ ἀπαγορεύει νὰ παίρνη κανεὶς γιὰ ἐνέχυρο τὰ ροῦχα τοῦ φτωχοῦ, ὁ Προκόπιος, σὰν Χριστιανὸς σημειώνει πολὺ σοφά, πόσο τελειότερος εἶναι ὁ εὐαγγελικὸς νόμος ἀπὸ τὸν παλαιό. Γιατί ὁ μὲν παλιὸς νόμος παραγγέλλει νὰ ἐπιστρέφῃ τὰ ροῦχα τοῦ φτωχοῦ καὶ νὰ μὴν τὰ κρατᾶ, σὰν ἐνέχυρο· ὁ δὲ καινούργιος μᾶς προτρέπει νὰ δίνωμε στὸ φτωχὸ καὶ τὰ δικὰ μας φορέματα, ἂν τυχὸν εἶναι φτωχὸς καὶ γυμνός. «Φιλάνθρωπον μὲν εἶναι καὶ ἐκεῖνο, λέει ὁ Προκόπιος, ὁ Εὐαγγελικὸς ὅμως νόμος εἶναι πολὺ τελειότερος· «Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα, φησί, καὶ δότε ἐλεημοσύνην καὶ ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἔσται» (Λουκ. ιβ', 33). «Ὁ δὲ πολλοὶ ποιήσαντες, παρὰ τοὺς πόδας τῶν Ἀποστόλων ἐτίθεντο τὰς τιμάς». (Αὐτ. ια', 41).

Ἄδελφέ μου Χριστιανέ ! Σ' ἐσένα πάλι στρέφω τὸ λογισμὸ μου, ποῦ γιὰ σένα καὶ μόνο γράφω καὶ σημειῶνω τὶς ἐπιστάσεις μου αὐτές. Ποτέ, ἀδελφέ μου, νὰ μὴν κρατήσῃς, σὰν ἐνέχυρο, τὰ ροῦχα τοῦ φτωχοῦ ἀδελφοῦ σου, ποῦ μ' αὐτὰ σκεπάζεται. «Οὐ κοιμηθήσῃ ἐν τῷ ἐνεχύρῳ αὐτοῦ». (Δευτ. κδ', 13). Μὴν ἀναβάλλῃς νὰ τοῦ

πληρώσης τὸ ἡμεροκάματο τοῦ, ὅταν σὲ δουλέψῃ. «Αὐθμερὸν ἀποδώσεις τὸν μισθὸν αὐτοῦ· οὐκ ἐπιδώσεται ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ. (Δευτ. κδ', 15). Σ' ἐκεῖνον δείχνεις εὐπλαγχνικὴ διάθεση, ἂν μ' ἀκούσῃς. Στὸ δεύτερο, δὲν κάνεις μονάχα ἐλεημοσύνη, ἀλλὰ καὶ μιὰ δίκαιη κι' ὀφειλλόμενην πράξῃ. Ἐκεῖνος, ὅταν τοῦ δώσῃς τὰ ροῦχά του, θὰ σ' εὐλογᾷ καὶ οἱ εὐχῆς του θὰ σὲ καταξιώσουν τὴν θεία χάρη. «Καὶ εὐλογήσει σε, καὶ ἔσται σοι ἐλεημοσύνη, ἐναντίον τοῦ Θεοῦ σου». (Δευτ. κδ', 13). Αὐτός, ἂν δὲν πάρῃ τὸ ἡμεροκάματο τοῦ θὰ σὲ καταριέται· καὶ οἱ κατάρες του θὰ κινήσουν τὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐναντίον σου· «Καὶ καταβοήσεται κατὰ σοῦ πρὸς Κύριον, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία». (Δευτ. κδ' 17).

Νᾶσαι βέβαιος, ἀδελφέ μου, πῶς οἱ εὐλογίες καὶ οἱ κατάρες τοῦ φτωχοῦ, δὲν πέφτουν ἄσκοπα καὶ μάταια κατάχαμα· ἀλλὰ ὑψώνονται ψηλά πρὸς τὸν οὐρανό· καὶ βρίσκουνε ὀλάνοικτα τ' αὐτιά τοῦ Θεοῦ, πὸς τίς εἰσακούει· «Οὐ γὰρ Θεὸς θέλων ἀνομίαν ἔστι Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν».

**Αὐτοὶ ποὺ ἦτανε φτωχοὶ προτῆτερα
κι' ἐπλούτισαν κατόπιν, πρέπει νᾶναι εὐπλαγχνικώτεροι.**

“Ὅταν ὁ νόμος συσταίῃ στοὺς Ἑβραίους τὰ ὀρφανὰ καὶ τίς χῆρες καὶ τοὺς προσήλυτους, προσθέτει ἀκόμη ἐπάνω στὴ σύστασιν αὐτὴ—καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνει μάλιστα συχνά—νὰ μὴν ξεγνοῦνε ποτέ τους τὴν Αἴγυπτο, νὰ θυμοῦνται τὴν Αἴγυπτο, νὰ μὴ φεύγῃ ἀπὸ τὸν στοχασμό τους ἢ Αἴγυπτος· «Οὐκ ἐκκλινεῖς κρίσιν προσηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας. Οὐκ ἐνεχυράσεις ἱμάτιον χήρας». Νὰ μὴν ἀποστρέφῃς τὸν προσήλυτο καὶ τ' ὀρφανὸ παιδί καὶ τὴν χήρα. Νὰ μὴν πάρῃς ἐνέχυρο τὸν ἱματισμὸ τῆς χήρας. (Δευτ. κδ, 17). Καὶ προσθέτει παρόμοια σ' αὐτό. «Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῆ Αἰγύπτῳ». Καὶ νὰ θυμᾶσαι, πῶς στὴν Αἴγυπτο ἦσουν ἀδούλος (Δευτ. κδ', 18). «Ἐὰν ἀμήσῃς ἀμητὸν καὶ ἐπιλάθῃ δράγμα, οὐκ ἀναστραφήσῃ λαβεῖν αὐτό. Ἐὰν δὲ ἐλαιολογῆς, οὐκ ἐπαναστρέψεις καλαμησασθαι

τά ὀπίσω. Καὶ ἐὰν τρυγήσης τὸν ἀμπελῶνά σου, οὐκ ἐπανατρυγήσεις αὐτὸν τὰ ὀπίσω σου». Ἄν θερίσης καὶ σοῦ διαφύγει κανένα χεροδεμάτι ἀπὸ στάχυα, νὰ μὴν ξαναστραφῆς πίσω. Κι' ἂν ἐληολογᾷς, νὰ μὴν ξανακτυπήσης μὲ τὸ καλάμι τις φοῦντες ποὺ ἐμάζεψες. Κι' ἂν τρυγᾷς τ' ἀμπέλι, νὰ μὴ ξανατρυγᾷς τις ἀμπελιές ποὺ ἐτρύγησες (Δευτ. κδ, 18, 21). «Ὅλα αὐτὰ τ' ἀπομεινάρια στοὺς φτωχοὺς. «Τῷ προσηλύτῳ, καὶ τῷ ὄρφανῷ, καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται». Κι' ἐπιπρόσθετα, μὲ τις παραγγελίες αὐτῆς, ἐπαναλαμβάνει ὁ νόμος αὐτὸ ποὺ εἶπαμε καὶ ξαναθυμίζει τὴν δουλεία καὶ τὴν ταπείνωση στὴν Αἴγυπτο. «Καὶ μνησθήσῃ, ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῆ Αἰγύπτῳ· διὰ τοῦτο ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ρῆμα τοῦτο». Καὶ νὰ θυμᾷσαι ὅτι ἦσουν σκλάβος στὴν Αἴγυπτο· καὶ γι' αὐτὸ ἐγὼ σοῦ παραγγέλλω τὴν ἐντολὴν αὐτὴν. (Δευτ. κδ, 22). «Ὅλοι χρωστοῦνε νᾶναι συμπονετικοὶ καὶ συντρέκτες στοὺς ἀναγκασμένους· περιποιητικοὶ, καλωσυνάτοι καὶ πρόθυμοι σ' αὐτοὺς ποὺ βρίσκονται σὲ δύσκολες περιστάσεις καὶ σὲ θλίψεις, εὐεργετικοὶ στοὺς ἄπορους, καὶ καλόγνωμοὶ καὶ γλυκομίλητοι στοὺς φτωχοὺς καὶ στοὺς ταπεινοὺς. Ἄλλ' ἂν εἶναι κοινὸ καὶ γιὰ ὅλους τὸ χρέος αὐτό, εἶναι χρέος μεγαλύτερο γι' αὐτοὺς ποὺ ἐγνώρισαν τὴ δυστυχία καὶ τὴ φτώχεια, εἴτε ἀπὸ τὰ γονικὰ τους, εἴτε κι' εὐρέθησαν μέσα στὸ καμίνι τῆς οἰᾶς ἴδιοι προσωπικά, κι' ἀξιωθήκανε κατόπιν, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ νὰ ξεφύγουνε, καὶ ν' ἀποκτήσουνε πλοῦτο καὶ δύναμη. Στους τέτοιους, ἐκτὸς ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους λόγους, μεγάλη προτροπὴ γιὰ νᾶναι εὐσπλαγχτικοὶ καὶ ἐλεήμονες πρέπει νὰ τοὺς εἶναι ἡ περασμένη τους φτώχεια καὶ ταπείνότητα. Αὐτοί, ἔχοντας τὴν ἐμπειρία τῶν ὄσων ὑπόφεραν, πρέπει νὰ δείχνουνε ξεχωριστὴ προθυμία στὸ νὰ βοήθουνε τοὺς ἐμπερίστατους καὶ τοὺς ἀναγκασμένους, μὲ τὴν θύμηση τῆς δικῆς των ἄλλοτε δυστυχίας. «Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῆ Αἰγύπτῳ· διὰ τοῦτο ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι τὸ ρῆμα τοῦτο». (Δευτ. κδ, 22).

(Συνεχίζεται)

Ἀπόδοση ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ

23. Εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ χερουβικοῦ ὕμνου «Οὐδεὶς ἄξιος...» ἀναγινώσκομεν μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἐξῆς: «...ἀλλ' ἀξιώσον προσενεχθῆναί σοι ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀναξίου δούλου σου τὰ δῶρα ταῦτα...» Ἡ ἀπορία μου δὲν εἶναι ἐπὶ τῆς λέξεως «δῶρα», ἀλλὰ ἐπὶ τῆς λέξεως «ταῦτα», ἡ ὁποία ὡς δεικτικὴ ἀντωνυμία προϋποθέτει καὶ τὴν ὑπαρξίν τῶν τιμίων δώρων ἐπὶ τῆς ἀγίας τραπέζης, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει συντελεσθῆ εἰσέτι. Ποίαν θέσιν λοιπὸν ἔχει ἐδῶ ἡ λέξις «ταῦτα;» (Ἐρώτησις αἰδес. Ἰωάν. Πουληῖ).

Ἡ παρατήρησις εἶναι πολὺ σωστὴ. Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία «ταῦτα» ἀφοῦ λέγεται ἀπὸ τὸν ἱερέα, πού βρίσκεται μπροστὰ στὴν ἀγία τράπεζα, προϋποθέτει ὅτι τὰ δῶρα βρίσκονται ἐπάνω σ' αὐτὴ καὶ ὄχι στὴν ἀγία πρόθεσι. Διαφορετικὰ θὰ ἔλεγε «τὰ δῶρα ἐκεῖνα» ἢ ἀορίστως «τὰ δῶρα». «Ὅλοι ὅμως γνωρίζομε ὅτι συμβαίνει ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο: Τὰ δῶρα βρίσκονται στὴν πρόθεσι καὶ ὄχι στὴν ἀγία τράπεζα, ὅπου θὰ μεταφερθοῦν ἐντὸς ὀλίγου κατὰ τὴ μεγάλη εἴσοδο. Πράγματι βρισκόμαστε μπροστὰ σὲ μιὰ ἀνακολουθία. Θὰ μπορούσαμε, ἴσως, νὰ τὴν δικαιολογήσωμε λέγοντας πὼς ὁ συγγραφεὺς τῆς εὐχῆς μιᾶ γενικὰ γιὰ τὰ δῶρα, πού πρόκειται νὰ προσκομισθοῦν σὲ λίγο στὴν ἀγία τράπεζα, χωρὶς νὰ ἀκριβολογῇ, ἀναφερόμενος σὲ μιὰ πρᾶξι πού πρόκειται νὰ γίνῃ σὰν νὰ ἔχη ἤδη πραγματοποιηθῆ. Ἄλλ' ὁ συγγραφεὺς τῆς εὐχῆς δὲν εἶναι τυχαῖος. Ἡ εὐχὴ «Οὐδεὶς ἄξιος...» εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς ὠραιότερες εὐχῆς τῶν εὐχολογιῶν μας, μὲ δύναμι ἐμπνεύσεως, ὑψηλὰ νοήματα καὶ ἀριστοτεχνικὴ διατύπωσι. Δύσκολα λοιπὸν θὰ μπορούσε νὰ σταθῆ στὸν κάλαμο τοῦ συγγραφέως τῆς μιᾶ τέτοια ἀνακολουθία.

Ἡ ἀναζήτησί μας πρέπει νὰ προσανατολισθῆ πρὸς ἄλλη κατεύθυνσι. Ἡ εὐχὴ αὐτὴ ἂν καὶ βρίσκεται σήμερα καὶ στὶς δυὸ Βυζαντινὲς λειτουργίαι, τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ τοῦ Χρυσοστόμου, δὲν φαίνεται νὰ ἀνῆκε ἀρχικὰ, οὔτε στὴ μιὰ οὔτε στὴν ἄλλη. Ἔτσι τουλάχιστον δείχνουν μερικὰ πολὺ παλαιὰ χειρόγραφα. Βρίσκεται ὅμως στὴν Ἀλεξανδρινὴ λειτουργίᾳ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου. Σ' αὐτὴ φαίνεται ὅτι ἀνῆκε ἀρχικὰ, γιατί, ἂν προσέξωμε, ἀναφέρεται στὸ Χριστό, ὅπως καὶ ὅλες οἱ εὐχῆς τῆς

λειτουργίας εκείνης, ἐνῶ οἱ εὐχὲς τῶν Βυζαντινῶν λειτουργιῶν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν παροῦσα καὶ τρεῖς ἄλλες («Πρόσχες Κύριε...» καὶ «Τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου...» τῆς λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου καὶ «Ἦνυσται καὶ τετέλεσται...» τῆς λειτουργίας τοῦ Βασιλείου), ἀπευθύνονται ὅλες πρὸς τὸν Θεὸ Πατέρα. Στὴ λειτουργία αὐτῆ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, ἡ εὐχὴ αὐτῆ ἐλέγετο ὡς «εὐχὴ τοῦ καταπετάσματος» μετὰ τὴν ἀπόθεσι τῶν τιμίων δώρων ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης. Ἔτσι πλήρως δικαιολογεῖται ἡ φράσι «τὰ δῶρα ταῦτα». Ὅταν εἰσῆχθῃ ἡ εὐχὴ στὶς Βυζαντινὲς λειτουργίαις πῆρε τὴ θέσι, στὴν ὁποία βρίσκεται τώρα, καὶ διατηρήθηκε τὸ κείμενο ὅπως ἦταν στὴν λειτουργία τοῦ Γρηγορίου, χωρὶς νὰ προσέξῃ κανεὶς μέχρι σήμερα—καθ' ὅσο τοῦλάχιστον γνωρίζω—ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἱερέα, πού ὑποβάλλει τὴν ἐρώτησι, τὴν δυσκολία πού παρουσιάζει ἡ φράσι «τὰ δῶρα ταῦτα». Ἔτσι ὁμως προστίθεται καὶ ἓνα νέο ἐπιχείρημα στὴν ὑπόθεσι τῆς προσλεύσεως τῆς εὐχῆς ἀπὸ τὴν λειτουργία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, πού κανεὶς πάλι δὲν τὸ εἶχε προσέξει.

24. Ποίου χρώματος ἄμφια πρέπει νὰ φέρῃ ὀϊερεὺς καὶ μὲ τί χρώματος καλύμματα θὰ ἔχουν ἐπιστρωθῆ ἢ ἁγία πρόθεσις καὶ ἡ ἁγία τράπεζα κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν μυστηρίων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς καὶ κατὰ τὴν περίοδον τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς καὶ τὰς λοιπὰς ἑορτὰς τοῦ ἔτους καὶ κατὰ τὴν τέλεσιν κηδεΐας ἢ μνημοσύνου; (Ἐρωτήσεις αἰδου. Ὁρ. Στιβακτάκη).

Θὰ πρέπει κατ' ἀρχὴν νὰ τονίσωμε ὅτι τὸ χρῶμα ἔχει τὸ λόγος τοῦ στὴν θεία λατρεία. Ἡ ἁρμονία του βοηθεῖ αἰσθητικὰ τὸν παριστάμενο νὰ συγκεντρωθῆ καλλίτερα καὶ νὰ ἀφοσιωθῆ στὴν τέλεσι τοῦ μυστηρίου, ἐνῶ ἡ ἔλλειψι ἁρμονίας διασπᾷ τὴν προσοχὴ καὶ δὲν γεννᾷ στὴν ψυχὴ τὸ αἶσθημα τῆς οὐρανόυ τάξεως πού εἰκονίζεται στὴν θεία λατρεία. Εἶναι βεβαιωμένη ἀπὸ τὴ ψυχολογία ἡ ἐπίδρασι πού ἀσκοῦν ὠρισμένα χρώματα στὴν ψυχικὴ διάθεσι τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ σεμνὰ καὶ αἰσθητικῶς ὠραῖα χρώματα προκαλοῦν ἀνάλογα συναισθήματα. Ἐξ' ἄλλου κάθε χρῶμα κρύβει καὶ ἓνα συμβολισμό, ὄχι μόνο στὴ θεία λατρεία, ἀλλὰ καὶ στὴν καθημερινὴ ζωὴ. Τὸ μαῦρο δὲν σημαίνει τὸ πένθος καὶ τὴν συντριβὴ; Τὸ λευκὸ τὴ χαρὰ καὶ τὴν ἀγνότητα; Τὸ κόκκινο δὲν εἶναι τὸ χρῶμα πού θυμίζει τὸ αἷμα καὶ τὴ θυσία; Ὅλα αὐτὰ ὀφείλει νὰ τὰ χρησιμοποίησῃ ἡ Ἐκκλησία γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ καλλίτερα ὁ σκοπὸς τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν. Ὅλες οἱ αἰσθήσεις ὄρασι,

ἀκοή, ὄσφρησι, ἀφή, ἀκόμη καὶ ἡ γεῦσι συνεργάζονται στὴ δοξολογία τοῦ Θεοῦ καὶ στὸν ἐξαγιασμό τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ ζήτημα τοῦ χρώματος τῶν ἀμφίων δὲν ἔχει ἱστορικὰ μελετηθῆ καὶ δὲν ξεύρομε ἀν ὑπῆρχαν σχετικές παραδόσεις καὶ ποιῆς ἦταν αὐτὲς κατὰ τὴ Βυζαντινὴ ἐποχὴ. Οὐτε πάλι ἀν ὑπῆρχε ἐνιαῖα παράδοσι ἢ ἀν κατὰ τόπους ἐπικρατοῦσαν διάφορα ἔθιμα. Μόνο ἀπὸ σπάνιες μαρτυρίες ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων ἢ μαρτυρίες λειτουργικῶν χειρογράφων μποροῦμε νὰ βγάλωμε μερικὰ συμπεράσματα. Ὅσο ὅμως φαίνεται ὅτι δὲν ὑπῆρχαν αὐστηροὶ κανόνες πού νὰ καθορίζουν τὸ χρῶμα τῶν ἀμφίων, ὅπως μεταγενέστερα στὴ Δύσι, ἄλλο τόσο φαίνεται ὅτι ὑπῆρχε μιὰ σχετικὴ παράδοσι χρωμάτων. Ἔτσι κατὰ τὴν τέλεσι τοῦ βαπτίσματος ὁ ἐπίσκοπος ἢ οἱ ἱερεῖς ἔφεραν λευκὰ ἄμφια. Κατὰ τὴν περίοδο πάλι τῆς τεσσαρακοστῆς φοροῦσαν ἄμφια μὲ σκοῦρα χρώματα. Ὁρισμένα ἐξ ἄλλου ἄμφια εἶχαν ὠρισμένο χρῶμα, ὅπως τὸ στιχάριο τῶν διακόνων, πού ἦταν λευκὸ, τὸ στιχάριο τῶν ἐπισκόπων, πού ἦταν κόκκινο ἢ λευκὸ μὲ ἐρυθροὺς ποταμοὺς κ.λ.π.

Στὴ Δυτικὴ Ἐκκλησία ὑπάρχουν τυπικὲς διατάξεις, πού καθορίζουν ἐπακριβῶς τὸ χρῶμα τῶν ἀμφίων τοῦ ἱερέως ἀνάλογα μὲ τὸν συμβολισμό τοῦ κάθε χρώματος, πού συνδυάζεται μὲ τὸν χαρακτῆρα κάθε μιᾶς ἑορτῆς. Ἔτσι λευκὰ ἄμφια φοροῦν στίς ἑορτὲς τοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεοτόκου καὶ ἀγίων μὴ μαρτύρων, κόκκινα στίς ἑορτὲς τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου, τοῦ ἀγίου Πνεύματος, τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν μαρτύρων, πράσινα στίς Κυριακὲς πρὸ τῶν Χριστουγέννων καὶ μετὰ τὰ Φῶτα, μώβ κατὰ τίς νηστεῖες καὶ τίς λιτανεῖες καὶ μαῦρα κατὰ τὴν μεγάλη τεσσαρακοστή, τίς κηδεῖες καὶ τὰ μνημόσυνα.

Στὴ δική μας Ἐκκλησία δὲν ὑπάρχουν ὠρισμένοι κανόνες, πού νὰ καθορίζουν τὸ χρῶμα τῶν ἀμφίων. Στὸ σημεῖο αὐτὸ μπορεῖ νὰ εἰπῆ κανεὶς πῶς μᾶλλον μᾶς διακρίνει μιὰ ἀναρχία, πού ἐπιτείνεται στὰ συλλειτουργία, κατὰ τὰ ὁποῖα κάθε ἱερεὺς φορεῖ ὅ,τι χρῶμα τοῦ ἀρέσει. Ἔτσι γινόμεσθε μάρτυρες τῶν πιὸ ἀπιθάνων πολλὰς φορὲς πολυχρωμιῶν, χωρὶς κανένα συνδυασμὸ ἢ χωρὶς ἔχνος ἁρμονίας. Ἄλλο χρῶμα ἔχουν τὰ ἄμφια τῆς ἀγίας τραπέζης, ἄλλο τίς προθέσεως, ἄλλο τὰ καλύμματα τῶν τιμίων δώρων, ἄλλο τὰ ἄμφια τοῦ ἀρχιερέως, ἄλλο τὰ ἄμφια καθ' ἐνὸς ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς καὶ ἄλλο τῶν διακόνων. Ἀφήνω πῶς πολλὰς φορὲς ἢ ἴδια ἢ ἱερατικὴ στολὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα μωσαϊκὸ χρωμάτων καὶ ἀποχρώσεων. Ἀσφαλῶς θὰ προβληθοῦν λόγοι οικονομικοί, πού ἐμποδίζουν τοὺς ἱερεῖς μας νὰ ἔχουν πολλὰς στολὰς διαφόρων χρωμάτων, καὶ τοὺς ἀναγκάζουν νὰ ντύνωνται, στὰ φτωχὰ ἰδίως μέρη, ὅπως—ὅπως. Χωρὶς νὰ θέλῃ κανεὶς νὰ πα-

ραβλέψη τὴν ὀρθότητα τῆς ἀντιρρήσεως αὐτῆς δὲν μπορῆ νὰ μὴ παραδεχθῆ ὅτι τὶς περισσότερες φορές εἴμαστε ἔνοχοι ἀμελείας μᾶλλον καὶ ἐλλείψεως προσοχῆς παρὰ θύματα τῆς φτώχειας μας. Μᾶς βαρύνει καὶ ἡ κληρονομία τῆς δουλείας, πού τὰ ἴχνη της μένουν ἀκόμη σὲ πολλές ἐκδηλώσεις τῆς θείας λατρείας μας. Οφείλομε βέβαια νὰ ὁμολογήσωμε ὅτι ἡ κατάστασι ἔχει κάπως βελτιωθῆ. Στὸς μεγάλους ἰδίᾳ ναοὺς γίνεται ἀπὸ πολλοὺς ἱερεῖς προσπάθεια νὰ ὑπάρχουν πολλὲς ὁμοίμορφες ἱερατικὲς καὶ διακονικὲς στολές, πού νὰ βρίσκωνται σὲ ἀρμονία μὲ τὰ καλύμματα τῆς ἀγίας τραπέζης καὶ οἱ νέοι ἱερεῖς ἀποφεύγουν τὴν πολυχρωμία καὶ κατασκευάζουν τὶς στολές των μὲ περισσότερο γούστο ἀπὸ τοὺς παλαιότερους.

Παρ' ὅλα αὐτὰ ὑπάρχει καὶ σήμερα μιὰ σχετικὴ παράδοσι, πού καθορίζει τὸ χρῶμα τῶν ἀμφίων καὶ πού, ὡς φαίνεται, ἔχει τὶς ρίζες της στὴν παλαιὰ πρᾶξι τῆς Ἐκκλησίας μας. Κατὰ τὴν τέλεσι, ἐπὶ παραδείγματι, τοῦ βαπτίσματος διασώζεται κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ παλαιὰ πρᾶξι καὶ πολλοὶ ἱερεῖς ἐνδύονται λευκὰ ἄμφια. Τὰ λευκὰ πάλι ἐπικρατοῦν καὶ κατὰ τὴν περίοδο τοῦ Πάσχα, ἐνῶ κατὰ τὶς καθημερινὲς τῆς τεσσαρακοστῆς σ' ὅλα τὰ μέρη χρησιμοποιοῦνται μαῦρες στολές. Μαῦρα ἐπίσης ἢ λευκὰ ἐπιτραχήλια καὶ φελώνια φέρουν οἱ ἱερεῖς καὶ κατὰ τὶς νεκρώσιμες ἀκολουθίαις, ἀνάλογα μὲ τὴν τοπικὴ παράδοσι ἢ τὴν ἡλικία τῶν κηδευομένων. Στὸ ἅγιον Ὅρος, πού μὲ μεγάλη εὐλάβεια διαφυλάχτηκαν οἱ ἀρχαῖες παραδόσεις, λευκὰ φοροῦν οἱ ἱερεῖς κατὰ τὴν ἀνάγνωσι τοῦ ἀναστασίμου ἑωθινοῦ εὐαγγελίου τῶν Κυριακῶν καὶ κόκκινα κατὰ τὶς θεομητορικὲς ἑορτές. Κατὰ τὴν περίοδο τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς καὶ τοῦ Πάσχα ἢ ἐνδυτὴ τῆς ἀγίας τραπέζης καὶ τὰ καλύμματα τῆς ἱερᾶς προθέσεως ἀκολουθοῦν τὰ χρώματα τῶν ἀμφίων τῶν ἱερέων, εἶναι δηλαδὴ μαῦρα ἢ λευκὰ ἀντιστοίχως.

Γιὰ τὶς ἄλλες μεγάλες ἑορτὲς καὶ τὶς ἄλλες περιόδους τοῦ λειτουργικοῦ ἔτους δὲν ὑπάρχει παράδοσι, πού νὰ καθορίζῃ τὸ χρῶμα τῶν ἀμφίων. Οὔτε κατὰ τὴν τέλεσι μυστηρίων ἢ ἄλλων ἀκολουθιῶν ἀλλάζει τὸ χρῶμα τῶν ἀμφίων τοῦ θυσιαστηρίου. Μόνο οἱ ἱερεῖς φέρουν ἀνάλογα μὲ τὴν περίστασι λαμπρὰ ἢ πένθιμα ἄμφια. Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὴν τέλεσι νεκρωσίμων ἀκολουθιῶν ἢ μνημοσύνων. Οὐδέποτε πρέπει νὰ διακοσμητῆται μὲ πένθιμα χρώματα ὁ ναὸς καὶ τὸ θυσιαστήριον, ὅσο σπουδαῖος κατὰ κόσμον καὶ ἀν ἦταν ὁ ἀποθανών. Τέτοιαι διακρίσεις δὲν πρέπει νὰ γίνωνται μέσα στὸν χριστιανικὸ ναὸ, ὅχι μόνο γιὰτὶ εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὸ εὐαγγελικὸ πνεῦμα τῆς ἰσότητος, ἀλλὰ καὶ γιὰτὶ τὸ ὑπερβολικὸ πένθος δὲν εἶναι σύμφωνον πρὸς τὸ νόημα πού δίνει ὁ χριστιανισμὸς στὸν θάνατον, πού τὸν θεωρεῖ «κοίμησιν»,

Η ΕΧΙΑΝΑ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Οί «Πράξεις τῶν Ἀποστόλων», ποὺ τὶς ἔγραψεν ὁ ἱερός Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς κί' εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἀναφέρουν ἄρκετὲς λεπτομέρειες ἀπὸ τὴν πολυτάραχη ζωὴ τοῦ Παύλου, τοῦ μεγαλυτέρου ἀπὸ τοὺς πρώτους κήρυκες τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἀνάμεσα, λοιπόν, στὰ ἄλλα, διηγοῦνται καὶ τὸ ταξίδι ἀπὸ τὴν Καισάρεια τῆς Παλαιστίνης στὴ Ρώμη, ὅπου πῆγε σὰν ὑπόδικος, γιὰ νὰ ἀπολογηθῆ στὸν αὐτοκράτορα.

Τὸ ταξίδι αὐτό, κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος του, ἔγινε μ' ἓνα πλοῖο νηολογημένο στὴν Ἀλεξάνδρεια κί' ὑπ ἤξει γεμάτο περιπέτειες.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ πλήρωμα, ἦταν μέσα στὸ καράβι ἄρκετοὶ δέσμοι μαζί μὲ τὸν θεῖο Ἀπόστολο, καθὼς κί' οἱ ἄντρες τῆς «σπείρας», τοῦ στρατιωτικοῦ δηλαδὴ ἀποσπάσματος, ποὺ τοὺς συνώδευε κί' εἶχε ἐπὶ κεφαλῆς του κάποιος ἑκατόνταρχο, ὀνόματι Ἰούλις. Τὸ σύνολο αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων ἀνερχόταν οὐδ' 276.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, ἡ ναυσιπλοΐα, ὅταν ἐπρόκειτο γιὰ μακρυνὲς ἀποστάσεις, ἀντιμετώπιζε ἓνα σωρὸ κινδύνους, ταλαιπωρίες καὶ κακυχίες. Ὅταν, μάλιστα, ἀπὸ λόγους ἀνάγκης, ὅπως στὴν προκειμένη περίπτωσι, γινόταν σὲ περίοδο χειμῶνα, ἡ κακοπόρεψι ἦταν ἀφάνταστα μεγάλη, ὅπως μεγάλη ἦταν κί' ἡ πιθανότης ναυαγίου.

Ὁ ἱερός Λουκᾶς, λοιπόν, ἀναφέρει, ὅτι τὸ ἀλεξανδρινὸ καράβι ἔτυχε ἐπανειλημμένα σὲ ἀβάσταχτο καιρὸ καὶ στὸ τέλος, ἐπὶ δεκατέσσερα ὀλόκληρα μερόνυχτα, πηγαينوερχόταν, χωρὶς προσανατολισμό, στὰ κοντινὰ πρὸς τὴν Ἰταλία νερὰ τῆς Μεσογείου.

Τὴ δέκατη τέταρτη νύχτα, τὸ πλήρωμα ἔννοιωσε πὼς εἶχαν ζυγῶσει σὲ στεριά, ἀπὸ τὸν πάταγο ποὺ ἔκαναν τὰ κύματα, πέφτοντας καὶ σπάζοντας στὰ βράχια. Ἐρριξαν, λοιπόν, τὸ σχοινὶ μὲ τὸ βαρίδι δυὸ φορές, γιὰ νὰ μετρήσουν τὸ βάθος τῶν νερῶν. Τὴν πρώτη βρῆκαν εἴκοσι ὀργιῆς καὶ τὴ δεύτερη δεκαπέντε.

Ὅπως ἦταν ἐπόμενος, φοβήθηκαν θὰ ἔπεφτε τὸ καράβι σὲ

«ἔξοδο» καὶ «μετάστασιν ἐκ τῶν λυπηροτέρων ἐπὶ τὰ χρηστότερα καὶ θυμηδέστερα καὶ ἀνάπαισιν καὶ χαρὰν» (εὐχὴ τῆς γονυκλισίας τῆς Πεντηκοστῆς). Ἀπ' τὸ νὰ οἱ πενθοῦντες ἔρχονται νὰ ἀντλήσουν παρηγορία καὶ ἐλπίδα καὶ ὄχι πένθος καὶ ἀπελπισία. Φ.

ξέρες καὶ θὰ γινόταν κομμάτια. Ἔτσι, ἔρριξαν ἀπὸ τὴν πρύμνη τέσσερις ἄγκυρες, γιὰ νὰ τὸ συγκρατήσουν, περιμένοντας νὰ ξημερώσῃ. Ἀλλὰ ἡ ἀγωνία τοῦ πληρώματος στάθηκε τόσο μεγάλη, ὥστε οἱ πιὸ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ναῦτες σκέφτηκαν νὰ κατεβάσουν τὴ βάρκα στὴ θάλασσα καὶ νὰ φύγουν στὴ στεριά. Γιὰ νὰ μὴ προκαλέσουν δὲ πανικὸ στὸν ἄλλο κόσμον, προφασίστηκαν πὼς ἐπρόκειτο τάχα νὰ ρίξουν ἄγκυρες κί ἀπὸ τὴν πλώρη, πηγαίνοντας σὲ κάποια ἀπόστασι γιὰ νὰ τὶς φουντάρουν.

Ὁ Παῦλος, κατάλαβε τὸν σκοπὸ τους κί εἶπε στὸν ἑκατόνταρχο:

— Ἄν αὐτοὶ δὲ μείνουν στὸ καράβι, θὰ πᾶτε ὅλοι χαμένοι.

Τότε οἱ στρατιῶτες ἔκοψαν τὰ σκοινιά τῆς βάρκας καὶ τὴν ἄφησαν νὰ πέσῃ στὴ θάλασσα.

Τέλος ξημέρωσε κί εἶδαν ὅλοι ἀντίκρου τους ἓνα ὄρμον, ποῦ σὲ ἓνα σημεῖο του ἦταν σχετικὰ ἀκίνδυνος. Ἡ θάλασσα, ὅμως, ἦταν τόσο μανιασμένη, ὥστε ἦταν ἀδύνατο ν' ἀράξουν κανονικά. Ἀποφασίστηκε, ἔτσι, νὰ σηκώσουν τὸν φλόκο καὶ νὰ πέσῃ μὲ ὀρμὴ τὸ σκάφος σ' ἐκεῖνον τὸ μέρος.

Πρᾶγμα, ποῦ ἔγινε, ἀλλὰ ὄχι ἀκριβῶς ὅπως τὸ περίμεναν. Ἡ πλώρη σφήνωσε σὲ μία ξέρα, ποῦ βρισκόταν πρὶν ἀπὸ τὸν γιαιλό. Ἡ πρύμνη, ὅμως, κόντεψε νὰ διαλυθῇ ἀπὸ τὰ κύματα.

Οἱ στρατιῶτες τότε φοβήθηκαν ὅτι μερικοὶ κρατούμενοι ἦταν πιθανό, μέσα σ' ἐκείνη τὴ σύγχυσι, νὰ πέσουν στὸ νερὸ καὶ νὰ ξεφύγουν κολυμπώντας. Σκέφθηκαν, λοιπόν, νὰ τοὺς σκοτώσουν ὅλους. Ὁ ἑκατόνταρχος, ὅμως, ποῦ συμπαθοῦσε πολὺ τὸν Παῦλο καὶ δὲν ἤθελε νὰ πάθῃ κακὸ, τοὺς ἐμπόδισε. Πρόσταξε σὲ ὅλους ἤξεραν κολύμπι νὰ πέσουν πρῶτοι καὶ νὰ κυττάξουν νὰ βγοῦν στὴ στεριά κί οἱ ὑπόλοιποι νὰ τοὺς ἀκολουθήσουν, χρησιμοποιοῦντας γιὰ σωσίβια σανίδες κί ἄλλα ἀντικείμενα. Ἔτσι βγήκαν ὅλοι σῶοι.

Ἐι εἰ κοντά, εὐτυχῶς κατοικοῦσαν μερικοὶ χωριάτες κί ἀπ' αὐτοὺς ἔμαθαν ὅτι βρίσκονταν σ' ὃ νησί Μελίτη, ὅπως λεγόταν τότε ἡ Μάλτα.

Οἱ Μελιτηνοὶ ἄναψαν μιὰ μεγάλη φωτιά, γιὰ νὰ ζεσταθοῦν, οἱ καταμουσκεμένοι ναυαγοί, καὶ τοὺς περιποιήθηκαν ὅσο μπορούσαν. Σὲ μιὰ στιγμὴ, λοιπόν, καθὼς ὁ Παῦλος εἶχε ἀδράξει μιὰ ἀγκαλιὰ φρύγανα, γιὰ νὰ τὰ ρίξῃ στὴ φωτιά, βγήκε μέσα ἀπ' αὐτὰ μιὰ ἔχιδνα, ποῦ ἦταν ἐκεῖ κρυμμένη, καὶ τὸν δάγκωσε στὸ χέρι. Οἱ χωριάτες, σὰν τὸ εἶδαν, εἶπαν μεταξύ τους:

— Ἀσφαλῶς θὰ εἶναι κανένας φονιᾶς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, γιὰ νὰ μὴν τὸν ἀφήσῃ ἡ Θεία Δίκη νὰ ζήσῃ, ἀφοῦ σώθηκε ἀπὸ τὴ θάλασσα.

Φαντάζεται, ὅμως, κανεὶς τὴν ἐκπληξί τους, ὅταν ὁ Παῦλος

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ

Πρὸς διευκόλυνσιν τῶν αἰδεσ. ἐφημερίων, συμμορφούμενοι, ἄλλωστε, πρὸς ἐπιθυμίαν πολλῶν ἐξ αὐτῶν, παραθέτομεν κατωτέρω πίνακα τῶν ἀπαιτουμένων κατὰ περίπτωσιν δικαιολογητικῶν συνταξιοδοτήσεως.

1) Πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως λόγῳ γήρατος καὶ πολυετοῦς ὑπηρεσίας,

α) Αἴτησις τοῦ ἠσφαλισμένου ἐφημερίου περὶ συνταξιοδοτήσεώς του ἐπὶ χαρτοσήμου καὶ κληρικοσήμου, ἀναγραφομένης καὶ τῆς ἀκριβοῦς διευθύνσεως.

β) Ἀπολυτήριον γράμμα τοῦ οἰκείου ἱεράρχου ἐν πρωτοτύπῳ ἢ ἐν ἐπισήμῳ ἀντιγράφῳ.

γ) Πιστοποιητικὸν τοῦ οἰκείου Δημάρχου ἢ Προέδρου Κοινότητος περὶ ἐγγραφῆς εἰς τὰ μητρώα τοῦ αἰτοῦντος συνταξιν τοῦ ἔτους γεννήσεως καὶ τῆς οἰκογενειακῆς του καταστάσεως.

δ) Φύλλον διακοπῆς μισθοδοσίας ἐκ τοῦ οἰκείου Δημοσίου Ταμείου.

ε) Βεβαίωσιν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, ἐπὶ χαρτοσήμου καὶ κληρικοσήμου ἐμφαίνουσαν τὸν χρόνον χειροτονίας τοῦ αἰτοῦντος, ἀρχικοῦ διορισμοῦ καὶ τυχὸν μεταθέσεών του εἰς ἄλλας ἐνορίας, κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν καὶ διάρκειαν χρόνου παραμονῆς εἰς ἐκάστην ἐνορίαν (ἀπὸ... ἕως...) μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐξόδου του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, τὰς τυχὸν ἐπιβληθείσας αὐτῷ ποινὰς ἀργίας μετὰ στερήσεως ἢ μὴ τῶν ἀποδοχῶν του, τὴν μισθολογικὴν κατηγορίαν εἰς ἣν ἀνήκει, μετὰ τοῦ ἀκριβοῦς χρόνου κατατάξεώς του εἰς αὐτὴν καὶ τὴν ἡμερομηνίαν κοινοποιήσεως τοῦ ἀπολυτηρίου ἐγγράφου.

στ) Βεβαίωσιν Ἐκκλησ. Συμβουλίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ, ἐν ᾧ ἐφημέρευεν, ἐμφαίνουσαν τὴν καταβολὴν αὐτῷ ἢ μὴ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1958 μέχρι

τίναξε τὸ φίδι μέσα στὴ φωτιά καὶ πέρασε ἡ ὥρα χωρὶς νὰ σωριαστῆ νεκρός. Τότε οἱ ἀπλοῖκοι ἐκείνοι ἄνθρωποι πίστεψαν ὅτι ἦταν κάποιος... Θεός

Οἱ ναυαγοὶ ἔμειναν στὴ Μάλτα τρεῖς μέρες. Ὑστερα μπῆκαν στὸ πρῶτο πλοῖο, πού σαλπάρησε ἀπὸ τὸ λιμάνι τοῦ νησιοῦ γιὰ τὴ νότια Ἰταλία, κι' ἔφιασαν στὶς Συρακοῦσες, κατόπιν στὸ Ρήγιο καὶ τέλος στοὺς Ποτιόλους. Ἀπὸ κεῖ, τὸ ταξίδι τους συνεχίστηκε διὰ ξηρᾶς ὡς τὴ Ρώμη.

τέλους 1962 αναλυτικῶς μετὰ τῶν κατὰ περίπτωσιν καταβληθέντων αὐτῶ ποσῶν.

ζ) Δελτίον φορολογικῆς ἐνημερότητος τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον χρεῶν των ἐκ τοῦ οἰκείου Δημοσίου Ταμείου.

2) Διὰ τῆς εἰσπραξίν συντάξεων ἢ ἄλλων ποσῶν ἐκ τοῦ TAKE, κληρονομικῶ δικαιώματι.

2) Διὰ τὴν εἰσπραξίν συντάξεων ἢ ἄλλων ποσῶν ἐκ τοῦ TAKE κληρονομικῶ δικαιώματι.

1. Αἴτησις ὄλων τῶν κληρονόμων (ἐπὶ χαρτοσήμου καὶ κληρικοσήμου) μὲ ἀκριβῆ διεύθυνσιν τούτων.

2. Ληξιαρχικὴ πρᾶξις θανάτου (χαρτοσημασμένη).

3. Πιστοποιητικὸν τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Δημάρχου, ἐμφαινόν, λεπτομερῶς ἅπαντας τοὺς κληρονόμους τοῦ θανόντος (σύζυγον, τέκνα κλπ.), ἢ ἐλλείπει συζύγου καὶ τέκνων, τοὺς πλησιεστέρους συγγενεῖς) μὲ τὴν ἐνδειξίν ἐν τέλει ὅτι «ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω δὲν κατέλιπε ἑτέρους, οὔτε τέκνα θετὰ ἢ ἀνεγνωρισμένα ἢ νομιμοποιηθέντα, οὔτε ἄλλους κατιόντας ἐκ προαποβιωσάντων τέκνων.

4. Πιστοποιητικὸν τοῦ Γραμματέως πρωτοδικῶν τοῦ τόπου κατοικίας τοῦ κληρονομημένου, περὶ μὴ δημοσιεύσεως διαθήκης, ἐν περιπτώσει δὲ δημοσιεύσεως, ὅτι δὲν προσεβλήθη, καὶ προκειμένου περὶ ἰδιογράφου τοιαύτης ὅτι ἐκ η ρ ὕ χ θ η κ υ ρ ῖ α.

5. Βεβαιώσις τῆς ἐφορίας, ὅτι ὑπεβλήθη δήλωσις τοῦ κληρονομημένου ποσοῦ ἢ ποσῶν.

6. Κεκυρωμένον ἀντίγραφον διαθήκης ἐὰν ὁ θανὼν κατέλιπε τοιαύτην.

7. Δελτία φορολογικῆς ἐνημερότητος τῶν κληρονόμων ἐκ τοῦ οἰκείου δημοσίου ταμείου, ὅταν τὸ ποσὸν ἐκάστου ὑπερβαίνει τὰς 10.000 δραχμάς.

3) Πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως εἰς τοὺς Ἱερεῖς ἠσφαλισμένους λόγῳ ἀναπηρίας.

α) Αἴτησις τοῦ ἠσφαλισμένου ἐφημερίου περὶ συνταξιοδοτήσεώς του ἐπὶ χαρτοσήμου καὶ κληρικοσήμου, σημειουμένης καὶ τῆ μονίμου καὶ ἀκριβοῦς διεύθυνσεως τοῦ αἰτοῦντος.

β) Ἐπίσημον ἀντίγραφον γνωματεύσεως Αβαθμίου Ὑπηρεσιακῆς Ὑγειῶν. Ἐπιτροπῆς τοῦ ν. 1811/51, ἐν ἣ θὰ βεβαιοῦται ὅτι λόγῳ τῶν παθήσεων κατέστη ἀνίκανος διὰ τὴν περαιτέρω ἐνάσκησιν τῶν ἐφημεριακῶν του καθηκόντων.

γ) Ἐπίσημον ἀντίγραφον (βεβαιούμενον παρὰ τοῦ Εἰρηνοδίκου) ὀνόρκου βεβαιώσεως δύο ἰατρῶν ἐνώπιον τοῦ Εἰρη-

νοδίκου, διοριζομένων υπό τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου κατὰ τὰ ἐν ἀρθρῷ 57 παράγρ. β' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2200/40 Α.Ν. ὀριζόμενα, βεβαιούντων, ὅτι λόγῳ τῆς παθήσεώς του κατέστη ἀνίκανος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐφημεριακῶν του καθηκόντων.

δ) Ἀπολυτήριον γράμμα τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου ἐν πρωτοτύπῳ ἢ ἐπισήμῳ ἀντιγράφῳ.

ε) Πιστοποιητικὸν τοῦ οἰκείου Δημάρχου ἢ Προέδρου τῆς Κοινότητος περὶ τῆς ἐγγραφῆς τοῦ αἰτούντος εἰς τὰ μητρώα ἀρρένων, τοῦ ἔτους γεννήσεώς του ὡς καὶ τῆς οικογενειακῆς του καταστάσεως.

στ) Φύλλον διακοπῆς μισθοῦ, ἐκδοθησόμενον παρὰ τοῦ οἰκείου Δημοσίου Ταμείου, ἐμφαίνον ἀναλυτικῶς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ τελευταίου μηνός.

ζ) Πιστοποιητικὸν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου περὶ τῶν ὑπηρεσιακῶν μεταβολῶν, ἐπὶ χαρτοσήμου καὶ κληρικοσήμου, ἐμφαίνον τὸν χρόνον χειροτονίας εἰς διάκονον καὶ πρεσβύτερον ἀρχικοῦ διορισμοῦ καὶ τυχὸν μεταθέσεων εἰς ἄλλας ἐνορίας, κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν καὶ διάρκειαν χρόνου παραμονῆς εἰς ἐκάστην ἐνορίαν (ἀπὸ ... ἕως ...) μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐξόδου του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, τὴν ἡμερομηνίαν κοινοποιήσεως τοῦ ἀπολυτηρίου ἐγγράφου, τὴν μισθολογικὴν κατηγορίαν εἰς ἣν ἀνήκει μετὰ τοῦ χρόνου κατατάξεως εἰς αὐτήν, τὸν χρόνον χορηγήσεως τῶν ἐπιδομάτων πολυετίας καὶ Βορείου Ἑλλάδος καὶ τὰς τυχὸν ἐπιβληθείσας ποινὰς ἀργίας μετὰ στερήσεως ἢ μὴ τῶν ἀποδοχῶν.

η) Βεβαίωσιν Ἐκκλησι. Συμβουλίου Ἱεροῦ Ναοῦ, παρ' ᾧ ἐφημέρευεν ὁ ἐνδιαφερόμενος, ἐμφαίνουσιν τὴν καταβολὴν αὐτῷ ἢ μὴ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1958 μέχρι τέλους 1962 ὡς καὶ τὰ καταβληθέντα κατὰ περίπτωσιν ποσά.

θ) Δελτίον φορολογικῆς ἐνημερότητος τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον χρεῶν του ἐκ τοῦ οἰκείου Δημοσίου Ταμείου.

4) Διὰ τὴν μεταβίβασιν συντάξεως.

1) Αἴτησις τῆς πρεσβυτέρας καὶ τῶν ἐνηλίκων ἀγάμων θυγατέρων δεόντως κληρικοσημασμένη καὶ χαρτοσημασμένη μετὰ τῆς ἀκριβοῦς διευθύνσεώς των.

2) Ληξιαρχικὴ πρᾶξις θανάτου.

3) Λεπτομερὲς πιστοποιητικὸν οικογενειακῆς καταστάσεως τοῦ ἀποβιώσαντος συνταξιούχου, ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ οἰκείου Δημάρχου ἢ Κοινοτάρχου, εἰς ὃ νὰ ἐμφαίνεται, ὅτι ἢ σύζυγός του εὐρίσκεται ἐν ζωῇ καὶ διατελεῖ ἐν χηρείᾳ λόγῳ θανάτου τοῦ συζύγου της, τὸ

ἔτος γεννήσεως τῶν ἀρρένων τέκνων τῆς καὶ τὴν ἀγαμίαν ἢ μὴ τῶν θηλέων, προκειμένου δὲ περὶ τέκνων ὄρφανῶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν γονέων, ἢ πιστοποιήσις καὶ χρονολογία θανάτου τῶν γονέων, ἢ ἡλικία τῶν ἀρρένων καὶ ἢ ἀγαμία ἢ μὴ τῶν θηλέων τέκνων.

4) Τὸ συνταξιοδοτικὸν τοῦ ἀποβιώσαντος βιβλιάριον.

5) Φύλλον διακοπῆς συντάξεως.

Ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως καὶ ἀγάμων θυγατέρων ἀπαιτοῦνται :

α) Ὑπεύθυνος δήλωσις τῶν ἀγάμων θυγατέρων ὅτι δὲν κατέχουν οἰανδήποτε ἔμμισθον θέσιν οὔτε ἀσκοῦν οἰονδήποτε βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα.

β) Πιστοποιητικὸν οἰκείας Οἴκου. Ἐφορίας ἐὰν αὗται (αἱ ἄγ. θυγ.) φέρωνται ἐγγεγραμμέναι εἰς τοὺς φορολογικοὺς καταλόγους ὡς ἀσκοῦσαι ἐπάγγελμα ἢ ἐπιτήδευμά τι.

γ) Πιστοποιητικὰ ΤΕΒΕ καὶ Ταμείου ἀσφαλίσεως Ἐμπορῶν ὅτι αἱ τυχόν ἄγαμοι θυγατέρες δὲν εἶναι ἡσφαλισμέναι παρ' αὐτοῖς.

5) Πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως λόγῳ θανάτου.

α) Αἴτησις τῆς χήρας πρεσβυτέρας καὶ τῶν ἐνηλίκων ὄρφανῶν τέκνων ἐπὶ χαρτοσήμου καὶ κληρικοσήμου (ἀναγραφομένης καὶ τῆς ἀκριβοῦς διευθύνσεως).

β) Ἐπίσημον ἀντίγραφον Ληξιαρχικῆς πράξεως θανάτου τοῦ ἡσφαλισμένου ἐπὶ χαρτοσήμου.

γ) Πιστοποιητικὸν οἰκογενειακῆς καταστάσεως, ἐκδοθησόμενον παρὰ τοῦ οἰκείου Δημάρχου ἢ Προέδρου Κοινότητος ἐμφαίνον, α) τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὰ μητρώα τῆς κοινότητος ἢ τοῦ Δήμου τοῦ θανόντος καὶ τὸ ἔτος γεννήσεώς του β) τὴν οἰκογενειακὴν κατάστασιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἔτους γεννήσεως τῶν τέκνων του καὶ τὴν ἀγαμίαν ἢ μὴ τούτων καὶ γ) ὅτι ἡ πρεσβυτέρα εὐρίσκεται ἐν ζωῇ καὶ διατελεῖ ἐν χρείᾳ.

δ) Φύλλον διακοπῆς μισθοδοσίας τοῦ ἡσφαλισμένου, ἐκδοθησόμενον παρὰ τοῦ οἰκείου Δημοσίου Ταμείου.

ε) Βεβαίωσιν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ἐπὶ χαρτοσήμου καὶ κληρικοσήμου ἐμφαίνουσιν τὸν χρόνον χειροτονίας τοῦ θανόντος, ἀρχικοῦ διορισμοῦ καὶ τυχόν μεταθέσεών του εἰς ἄλλας ἐνορίας, κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν καὶ διάρκειαν χρόνου παραμονῆς εἰς ἐκάστην ἐνορίαν (ἀπὸ ... ἕως ...) μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου του, τὰς τυχόν ἐπιβληθείσας αὐτῷ ποινὰς ἀργίας μετὰ στερήσεως ἢ μὴ τῶν ἀποδοχῶν του καὶ τὴν μισθολογικὴν κατηγορίαν εἰς ἣν ἀνήκε μετὰ τοῦ χρόνου κατατάξεώς του εἰς αὐτήν.

ζ) Βεβαίωσιν Ἐκκλῆσ. Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ἐν ᾧ

ΒΙΑΛΙΟΚΡΗΣΙΑ

«ΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ». Περιστατικά κηρύγματα
τοῦ κ. Λάμπρου Ζαχαρή.

«Τὸ φῶς τοῦ Κόσμου», εἶναι εἰς ὥραϊαν ἔκδοσιν τὸ νέον ἀξιόλογον Βιβλίον τοῦ Ἱεροκλήρου κ. Λάμπρου Ζαχαρή. Ἐμπλουτισμένον μὲ εὐρετήριον περιλήψεων καὶ σχεδίων κηρυγμάτων, προβάλλει ὡς καρπὸς μόχθου ἀπτόμενον τῶν θρησκευτικῶν θεμάτων καὶ προβλημάτων τῆς χριστιανικῆς ζωῆς μετὰ παλμώδους πίστεως καὶ πειστικότητος.

Ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ὁ σαρκωθείς Θεός, σκιαγραφεῖται ἐν τῇ ἐπιδράσει του ἐπὶ τὸν σύγχρονον κόσμον, πρὸς ὃν τίθεται ὁ ἄνθρωπος, εἴτε ὡς ἄτομον εἴτε ὡς ὁμάς, ἀντιμέτωπος πρὸς τὴν ἔνοιαν τῆς εὐθύνης καὶ τοῦ χρέους, ἔναντι Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

Διὰ τῶν ὁμιλιῶν τοῦ βιβλίου τούτου παρελαύνει οὕτω πως ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου ἔνθεος καὶ ἐραστῆς τῆς ἀγιότητος. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ δομὴ τοῦ βιβλίου εἶναι ὑπὸ τοῦ συγγραφέως προσηρμοσμένη πρὸς τὰς ἰδιαιτέρας διὰ τιοαῦτα θέματα ἀνάγκας τῆς μορφῆς τοῦ λόγου. Ἡ γλῶσσα εἶναι προσιτὴ εἰς ἅπαντας, ἡ θεία καὶ ἀνθρωπίνη σοφία προσάγεται ὑπὸ τοῦ συγγραφέως πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν θέσεών του καὶ ἡ ποίησις, γνώρισμα τοῦ κ. Ζαχαρή ἐκ τῶν χαρακτηριστικωτέρων τῆς λεπτῆς ψυχῆς του, ἀνυψοῖ τὰ νοήματα εἰς αἰθερίους κόσμους εὐγενῶν συγκινήσεων.

Τὸ βιβλίον τοῦτο δὲν εἶναι καρπὸς θεωρητικῆς μόνον σκέψεως τοῦ συγγραφέως, ἀλλὰ καὶ βιωμάτων ἐντόνων μιᾶς ζωῆς, ἧτις ἐπὶ 40ετίαν ὄλην ἀφιερῶθη εἰς τὴν διακονίαν τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου, ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν. Διὸ καὶ δύναται νὰ γίνῃ οὐχὶ μόνον ἀνά-

ἐφημέρευεν ὁ ἀποβιώσας, ἐμφαίνουσιν τὴν καταβολὴν αὐτῷ ἢ μὴ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1958 μέχρι τέλους 1962 ἀναλυτικῶς μετὰ τῶν καταβληθέντων κατὰ περίπτωσιν ποσῶν.

Καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν ὑπάρξεως καὶ ἀγάμων θυγατέρων ἢ ὄρφανῶν ἄνω τοῦ 15ου ἔτους ἀπαιτοῦνται :

I) Ὑπεύθυνος δήλωσις αὐτῶν προσυπογεγραμμένη καὶ παρὰ τῆς πρεσβυτέρας, ὅτι δὲν ἀσκοῦν ἰοιονδήποτε βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα οὔτε κατέχουν οἰανδήποτε ἐμμισθον θέσιν.

II) Πιστοποιητικὸν οἰκείας Οἰκονομικῆς Ἐφορίας, περὶ ἐγγραφῆς των εἰς τοὺς φορολογικοὺς καταλόγους καὶ

III) Πιστοποιητικὰ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐμπορῶν καὶ Τ.Ε.Β.Ε. περὶ μὴ ὑπαγωγῆς των εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτῶν.

η) Δελτίον φορολογικῆς ἐνημερότητος τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον χρεῶν των ἐκ τοῦ οἰκείου Δημοσίου Ταμείου.

γνωσμα ὀδηγητικὸν τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς, ἀλλὰ καὶ πηγὴ ἐμπνεύσεως τῶν κηρύκων τοῦ θεοῦ λόγου, εἰς οὓς ἐκθύμως τὸ συνιστῶμεν.

Τέλος εἰς τὸν ἐλλόγιμον συγγραφέα κ. Ζαχαρῆν ἀπευθύνομεν θερμὸν ἔπαινον, διότι ὡς σύγχρονος ἄνθρωπος ἠδυνήθη νὰ ἀντικρύσῃ τὴν ἐποχὴν μας, ἀλλὰ καὶ πάντοτε μὲ χριστιανικὸν πνεῦμα νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ φλέγοντα προβλήματα τῆς ὡς στοχαστῆς ἄμα καὶ λογοτέχνης, καθοδηγούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ Λόγου τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅστις εἶναι ἀληθῶς τὸ μόνον «Φῶς τοῦ Κόσμου» καὶ «ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ» (Ἰω. 8, 12, 14, 16). Ἡ σαφήνεια, ἡ καλλιπέπεια, ἡ καθόλου λογοτεχνικὴ δεξιότης καὶ ἡ εὐστοχία περὶ τὸν χειρισμὸν θεμάτων τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ζωῆς καταλείπουσιν εἰς τὸν ἀναγνώστην αἴσθημα πλήρους ἱκανοποιήσεως, κατανύξεως καὶ γαλήνης.

Καθηγητῆς ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΙΩ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ
 Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Ἀπὸ 25-10-65 ἕως 3-1-66 ἐχορηγήθησαν παρὰ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. αἱ κάτωθι συντάξεις καὶ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματα.

Πρεσβυτέρων Γαρυφαλιᾶν Δ. Καρμίρη, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φιότιδος, γ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 773. Ἐφ' ἅπαξ δρχ. 32.599. — Πρεσβυτέρων Εὐανθίου Ν. Παπαδοπούλου, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας, δ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 600. Ἐφ' ἅπαξ δρχ. 32.270. — Πρεσβυτέρων Βασιλικῆν Ν. Γερασίμου, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας, δ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 600. Ἐφ' ἅπαξ δρχ. 42.235. — Πρεσβυτέρων Θεοδώρων Β. Κουλολιᾶ, Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, β' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 839. Ἐφ' ἅπαξ δρχ. 35.509. Πρεσβυτέρων Εὐστ. Παλαιοδημοπούλου, Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, γ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 773. Ἐφ' ἅπαξ δρχ. 38.291. — Πρεσβυτέρων Ἀγλαῖαν Μ. Γκαλίτση, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰωαννίνων, γ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 639. Ἐφ' ἅπαξ 42.581. — Πρεσβυτέρων Εἰρήνην Α. Εὐσταθίου, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος, γ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις 854. Ἐφ' ἅπαξ δρχ. 38.187. — Αἰδέσιμῶτ. Νικόλαον Χρ. Γέγιον, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δρυϊνούπολεως, γ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις 1.142. Ἐφ' ἅπαξ 53.107,50. — Πρεσβυτέρων Μαρίαν Σ. Συνόδη, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, δ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 775. Ἐφ' ἅπαξ δρχ. 31.056. — Πρεσβυτέρων Ἀνδρονίκην Θ. Παπαδοπούλου, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μυτιλήνης, γ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 600. Ἐφ' ἅπαξ 26.014. — Αἰδέσιμ. Γερμανὸν Χρ. Σφαλαγκάρην, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, δ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 1041. Ἐφ' ἅπαξ 26.305. — Πρεσβυτέρων Ἐλένην Κ. Στάθη, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰωαννίνων, γ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 618. Ἐφ' ἅπαξ 35.407. — Αἰδέσιμ. Ἀντώνιον Ζ. Ζυμπουλήρη, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐλευθερουπόλεως, δ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις 1003. Ἐφ' ἅπαξ 33.362. — Αἰδέσιμ. Ἐμμανουὴλ Ι. Βελημβα-

σάκην, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πέτρας Κρήτης, δ' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 1.041. Ἐφ' ἄπαξ δρχ. 33.562. — Αἰδεσιμώτ. Σωτήριον Ν. Ζήν, Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, β' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 758. Ἐφ' ἄπαξ 20.685. — Πρεσβυτέραν Καλλιόπην Ι. Ζευγώλη, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας, γ' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 600. Ἐφ' ἄπαξ δρχ. 21.610. — Πρεσβυτέραν Ἐλευθερίαν Ἀντ. Ἀσπρέα. Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κερκύρας, γ' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 600. Ἐφ' ἄπαξ δρχ. 5.303. — Αἰδεσιμ. Χαράλαμπον Δ. Χατζάκη, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κρήτης, γ' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 1093. Ἐφ' ἄπαξ δρχ. 38.465. — Αἰδεσιμ. Γεώργιον Κ. Πατρώνην, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος, γ' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις 1044. Ἐφ' ἄπαξ δρχ. 39.511. — Αἰδεσιμ. Φραγκίσκον Δ. Χαρχάλη, Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, δ' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 750. Ἐφ' ἄπαξ δρχ. 28.664. — Αἰδεσιμ. Συνέσιον Ν. Μίχον, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος, δ' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 700. Ἐφ' ἄπαξ δρχ. 33.462. — Αἰδεσ. Νικόλαον Παπακαλοῦσην, Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Σύνταξις δρχ. 1041. Ἐφ' ἄπαξ 34.564. — Αἰδεσιμ. Ἀστέριον Ν. Ζαμάνην ἢ Τασίκαν, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κίτρους, δ' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 1041. Ἐφ' ἄπαξ 33.562. — Αἰδεσιμ. Κωνσταντῖνον Π. Γκοῦντην, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, δ' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 1041. Ἐφ' ἄπαξ 34.564. — Αἰδεσιμ. Ἐμμανουήλ Φ. Ρασούλην, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλοακαρνανίας, δ' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 611. Ἐφ' ἄπαξ 29.118. — Αἰδεσιμ. Θεόδωρον Β. Μαρκόπουλον, Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, γ' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις 1206. Ἐφ' ἄπαξ δρχ. 32.817. — Αἰδεσιμ. Γρηγόριον Γ. Χατζηγιωαννίδην, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐδέσσης, δ' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 826. Ἐφ' ἄπαξ 33.562. — Αἰδεσ. Θεόδωρον Μ. Γεωργάκη, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος, δ' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 700. Ἐφ' ἄπαξ 10.611. — Πρεσβυτέραν Νικολίτσαν Κ. Γιαννοπούλου, Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, β' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 748. Ἐφ' ἄπαξ 38.864. — Πρεσβυτέραν Παναγιώταν Χ. Καραμαρία, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρόδου, δ' μυθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 660. Ἐφ' ἄπαξ 20.107.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης, τὸ παράλογον τῶν ἀντιρρήσεων καὶ ἐνστάσεων ἐναντίον τῆς λειτουργικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μας. — Ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἱερομάρτυρος Πολυκάρπου, Ἐπισκόπου Σμύρνης, ποιηθεῖσα ὑπὸ Γερασίμου Μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου. — Θρησκευτικὰ καὶ ἠθικὰ μελέτες τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νεκταρίου Ἀγλίνης. «Γνώρισε τὸν ἑαυτό σου». Ἀπόδοσις Θεοδόση Σπερνάντα. — Βασ. Ἡλιάδης, Ἡ συνωμοσία καὶ τὰ σατανικὰ σχέδια κατὰ τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου καὶ τοῦ πληθυσμοῦ. — «Φιλοθέου Ἀδολεσχίας» μέρος πέμπτον. Ψυχοφελεῖς ἐπιστάσεις ἀπὸ τὸ «Δευτερονόμιον», ὑπὸ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρους. Ἀπόδοσις Θεοδόση Σπερνάντα. — Φ. Ἀπαντήσεις σὲ λειτουργικὰς, κανονικὰς καὶ ἄλλας ἀπορίες. — Βασί. Μουστάκη, Ἡ ἐχίδνα τοῦ Παύλου. — Συναξιοδοτικὰ. — Εἰδήσεις τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.